

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

DELEGATSKI SISTEM — BISTVO SAMOUPRAVLJANJA

KONFERENCA O EVROPSKI VARNOSTI SE JE ZAČELA

Prehajamo na kraj prvega štiriletnega obdobja dela delegatskih skupščin in s tem uresničevanja takšnih delegatskih razmerij, ki smo jih sprejeli z zadnjo ustavo.

Ceprav smo že večkrat spregovorili o vsebinsko in tudi oblikovno pomembnih vprašanjih ter o funkcioniranju tega sistema v praksi, pa ob analizah lahko spoznamo, da smo prešli v novo kvaliteto odločanja, da smo povečali družbeno in zavestno delo v mnogih sredinah, ker tega dela preje ni bilo čutiti v toliki meri. Iz ocen lahko razberemo mnogo pozitivnih momentov, ki so vplivali na naše odločitve v delegatski skupščini in tudi v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti kot sestavnega dela na delegatskem področju. Vendar pa ne moremo biti povsem zadovoljni in zato je prav, da osvetlimo tudi tisto, kar se v bodoče ne bi smelo več ponavljati in kar moramo odstraniti in bolj dosledno izpeljati. Gre za nekatere slabosti, ki izhajajo iz:

Ob „Tednu otroka“ je bilo v Domžalah srečanje Občinskih zvez prijateljev mladine Kočevja in Domžal, na katerem so razpravljali o mnogih problemih varstva otrok

- oblikovanja konferenc delegacij — posebnih in splošnih — ki niso povsod naše pravega mesta v pripravah pred zasedanji skupščin;
- premajhne povezanosti v bazi, kjer nismo znali povezati vseh ostalih samoupravnih činiteljev v združenem delu in krajevnih skupnostih;
- slabega pretoka informacij v obeh smereh, predvsem pa pri poročanju delegatski bazi o sprejetih stališčih;
- težav, s katerimi so se ukvarjale predvsem skupščine SIS glede sklepčnosti zborov uporabnikov in zborov izvajalcev.

Toda te ugotovitve ne morejo negirati ne kvantiteto in ne kvaliteto, ki smo jo dosegli v dosedanjem razvoju delegatskega sistema.

Sedaj se nahajamo sredi priprav na druge delegatske volitve. Te bodo zahtevale ne samo odstranjevanje spoznanih slabosti, ampak bodo morale vnesti nova družbeno-ekonomska in samoupravna stališča, ki izhajajo iz zakona o združenem delu. Poleg tega pa se moramo jasno opredeliti za konkretne družbene interese delovnih ljudi oziroma občanov, ker je od teh interesov, oblikovanih v vseh delegatskih sredinah, odvisen nadaljnji razvoj celotne naše samoupravne družbe. Z drugimi besedami povedano: v frontni organiziranosti vseh sil znotraj Socialistične zveze, morajo ob tesnem sodelovanju subjektivnih sil, priti do popolnega izraza družbeno-ekonomska in samoupravna organiziranost kot izraz resničnih svoboščin slehernega izmed nas.

To pa pomeni, da z delegatskim sistemom sprejemamo vse breme odgovornosti in raznovrstnost interesov, ki jih moremo in moramo v bazi organizirano, oblikovno in delegatsko tako povezati, da bodo resnično gibalno napredka čvrsto povezane samoupravno organizirane naše demokratične družbe. Pred nami so razmišljanja tovariša Edvarda Kardelja — smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja — iz katerih moramo črpati vsebino, smoter in metode dela v vseh delegatskih sredinah. Če bodo ta razmišljanja naša realnost v naši občini, potem bomo utrdili delegatski sistem in šli zagotovljenim ciljem nasproti. To pa je hotenje vseh nas in tudi odgovornost pred lastnim razvojem naše samoupravne socialistične družbe.

Druženopolitične organizacije
občine Domžale

Dober konec pripravljalnega srečanja, ki je v začetku avgusta sprejel dnevni red sedanjega glavnega zasedanja kaže, da so možnosti za ploden konec sedanje glavne konference.

Zunanjepolitične predstavnike Evrope in Severne Amerike čaka obširno delo. Pregledati morajo izpolnjevanje helsinških sklepov in dati ideje za nadaljnje razvijanje napetosti na stari celini.

Že helsinška konferenca je s svojo sklepno listino napovedala novo Evropo — Evropo trajnega miru in neoviranega družbenega napredka vseh evropskih držav. Vendar pa marsikakšna zamisel iz Helsinkov ni bila uresničena. S tem pa ni rečeno, da sploh ni bilo uresničevanja helsinške listine. Osimski sporazumi med Italijo in Jugoslavijo so nemara najbolj značilen dosežek pohelsinške Evrope. Državni sporazumi, ki urejajo mejna vprašanja med sosednjima državama, so v veliki meri nastali kot posledica spremenjenega ozračja v Evropi po Helsinkih.

Ceprav evropske in severno-ameriške države helsinško listino razlagajo po svoje, pa je to vendarle dokument, ki obvezuje. Seveda pa proces evropskega popuščanja od časa do časa rabi nove pobude, prav tako pa tudi bilanco prehojenega. Prav to pa je tudi namen kontinuitete beograjske in helsinške konference — to je nenehnega in neprekinjenega procesa popuščanja napetosti in razvoja sodelovanja v Evropi.

Evropa zdaj že 32 let ni imela vojne, konference o evropski varnosti pa naj bi pripomogle, da bo tako tudi v naprej. Čeprav ima Evropa prednost, da je mirna celina, pa je proces popuščanja napetosti nedeljiv. Če naj bi trajno zagotovili mir v Evropi, ga moramo tudi v bližnjih območjih, zlasti v Sredozemlju. Prav zato bo tudi obravnava Sredozemlja pomembna točka na beograjski konferenci. Da bi se dokazala nedeljivost popuščanja napetosti, bodo na konferenci sodelovale tudi neevropske dežele.

Beograd je v središču pozornosti političnega zanimanja, prav zato mora konferenca tako zanimanje tudi opravičiti s konkretni-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OCENA URESNIČEVANJA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Na razširjeni seji Občinskega sveta Zveze sindikatov Domžale je bila 27. septembra podana ocena o uresničevanju zakona o združenem delu v naši občini, ki je pokazala, kaj smo storili na tistih področjih, ki jih moramo urediti v letošnjem letu in kako rešujemo probleme, ki jih bomo morali urediti v celoti do konca prihodnjega leta.

V organizacijah združenega dela so bili izvedeni obiski strokovnih skupin Kluba samoupravljalcev, članov komisije za spremljanje uresničevanja zakona pri SOB ter predstavnikov DPO. V veliki večini obiskov je sodeloval tudi predstavnik Občinskega sveta ZSS. Preko občinskih odborov je bilo tudi vrsta obiskov z namenom ugotavljanja uresničevanja zakona v OZD. Še enkrat je treba poudariti, da je bilo še pred poletjem organizirano več seminarjev, na katerih se je vsak sindikalni poverjenik lahko seznanil z nalogami, izhajajočimi iz zakona o združenem delu.

Obiski v delovnih organizacijah naj bi pokazali trenutno stanje, v kakršnem smo v občini v izvajanju ZZZD. Seveda pa ta posnetek ni dokončen, ker se stanje od ene do druge delovne sredine spreminja, saj akcija uresničevanja zakona dobiva vse večji zalet. V uvodu bodo vendarle prikazana spoznanja in ugotovitve, do katerih so delovni ljudje prišli, poleg tega pa tudi problemi in negativnosti, ki jih je treba v uresničevanju zakona reševati in odpravljati. Vse to zopet terja veliko aktivnost sindikata, ki nosi poleg ZK največjo politično odgovornost za uresničitev ZZZD.

Nekatere ugotovitve pri uresničevanju zakona o združenem delu

Že ocena strokovnih skupin pri komisiji za spremljanje uresničevanja ZZZD pravi, da so se (gledano na splošno) OZD skrbno lotile izvedbe zakona. Sedanji rezultati so nedvomno pozitivni, vendar pa ne moremo mimo še prisotnih negativnosti.

Sklicevanje na pomanjkanje strokovnih kadrov v sedanjem trenutku ni sprejemljivo. Že na začetku akcije izvajanja zakona smo v

občini poudarili, da so vse strokovne službe dolžne uresničevati zakon. Seveda terja v sredinah, kjer ni ustreznih kadrov, toliko večjo obremenitev ostalih strokovnih služb, ki so dolžne, da se v največji meri zavzemajo za uresničitev zakona. Imamo primere, ko so OZD z majhno strokovno zasedbo v kratkem času vendarle veliko storile pri uresničevanju zakona (npr. Termi Domžale, Rašica Moravče, Semešadike Mengeš, Žito Domžale, Universale Domžale). Konec koncev lahko dobijo OZD potrebno strokovno pomoč od skupin pri Klubu samoupravljalcev, ki bodo pomagale zlasti manjšim delovnim organizacijam. Tudi izgovarjanje na dopuste ne more biti sprejemljivo, saj ni bil nikjer na enkrat ves strokovni kader na dopustih (izvzeti so kolektivni dopusti).

Ponekod se pojavlja mnenje, da bo zmanjkalo časa, in da bo rok konec leta 1977 podaljšan. Takšne izjave ne vzdržijo nikakršne kritike, saj morajo biti dohodkovni odnosi opredeljeni v samoupravnih aktih do konca letošnjega leta! Ravno na področju dohodkovnih odnosov je praktično najmanj storjenega, četudi večina OZD išče rešitve, pripravlja gradiva, delovnih osnutkov samoupravnih sporazumov, ki urejajo dohodkovne odnose pa v času obiskov praktično ni bilo, čeprav se omenjeno stanje hitro spreminja. Na najvišjih forumih je bilo še enkrat poudarjeno, da morajo biti dohodkovni odnosi v združenem delu rešeni do konca letošnjega leta.

Marsikje se pojavljajo mnenja, da se samoupravni organi in delovni ljudje premalo angažirajo pri uresničevanju zakona. (npr. Papirnica Količev). Čeprav nosijo strokovne službe in zlasti ZK in sindikat največjo odgovornost za dosledno izvedbo zakona, morajo seveda tudi v samoupravnih organih neprestano spremljati, kako se zakon uresničuje. Dosedanje izkušnje kažejo, da delavski sveti redko kdaj analizirajo, kako se sprejete naloge v programih izvajajo. Aktivnost do konca leta bo terjala od vseh odgovornih dejavnikov stalno konkretno spremljanje izvajanja akcijskih programov, kjer nosijo določeno odgovornost posamezniki in so opredeljeni roki.

V nekaterih OZD so se izgovarjali, da delo ne more napredovati, ker ni tega ali onega republiškega zakona, ker ni osnutkov panožnih sporazumov ali osnov in meril (katalog delovnih opravil) za nagra-

Gradbena dela na cesti Moravče-Soteska so se po dveh letih končno začela. Sredstva za izgradnjo te ceste so bila delno zbrana s samopriskom krajanov, delno jih bodo prispevale delovne organizacije in krajevna skupnost. Izvajalec del Slovenijaceste bo uredil tudi pločnik ob Osnovni šoli v Moravčah

jevanje po delu in podobno. Vendar pa tudi po izidu osnutkov nekaterih republiških zakonov (npr. zakon o medsebojnih razmerjih) ni bilo kaj bistveno storjenega. To je enostavno prikaz stanja, ko se odgovorni posamezniki premalo poglobljajo v svojo delovno sredino, da bi poiskali najboljše rešitve, ki odražajo njihove razmere. Tudi povpraševanje — kako je pa v sosednji organizaciji — ne bo rodilo najboljših rešitev za delovno sredino.

Kljub skupni akciji sindikata in ZK, ki sta nosilca akcije izvedbe zakona ZD, se še pojavlja ne povsem usklajena politična akcija. Tudi povezava med sindikati in družbenim pravobranilcem samoupravljanja je glede izvajanja zakona slaba. Na tem mestu bi kazalo tudi spregovoriti, kako se mladi vključujejo v akcijo uresničevanja zakona, saj tudi oni nosijo odgovornost za usposabljanje članov osnovnih organizacij ZSMS o nalogah izhajajočih iz ZZZD.

Sedanje stanje uresničevanja ZZZD 1. Organiziranost združenega dela in izvajanja dela

Osnova reorganizacije OZD je ocena samoupravnih razmer. Že tolikokrat poudarjeno izhodišče, da je zakon sistemski in da uresničevanje le-tega v OZD ni nikoli povsem dokončno, bi morali upoštevati pri izdelavi ocen samoupravnih razmer.

Opažamo premike v tistih OZD, ki so bile že dalj časa na tapeti, ker se niso organizirale v skladu z novo ustavo. V Termitu in Universale sta referendumu lepo uspela. V Papirnici referendum ni uspel, ker se delavci vzdrževanja niso izjavili za ustanovitev svoje TOZD. V Napredku še vedno ni dokončno izdelana ocena samoupravnih razmer, sploh se akcija reorganizacije vleče tako, da je vprašanje, kako bodo uspeli izvesti vse naloge, ki izhajajo iz dohodkovnih odnosov do konca letošnjega leta. V Heliosu nameravajo ustanoviti najmanj dve TOZD na Količevem, glede TOZD vzdrževanja in energetike pa ni dokončno jasno ali bo ostal na Količevem ali

pa bo v okviru celotne delovne organizacije.

V OZD, ki so doživljale reorganizacijo takoj po sprejetju ZZZD, se opaža veliko storjenega, saj so OZD morale akte usklajevati z zakonom (Zavarovalna skupnost Triglav Mengeš, Varnost — TOZD Varovanje premoženja Mengeš, Gozdno gospodarstvo Domžale). Drugače je v Ljubljanski banki, ki je sedaj v postopku reorganizacije, vendar bodo dohodkovne odnose opredelili do konca letošnjega leta.

Rezultati združevanja dela so dokaj borni. Edinole Universale je združil delo z obratom nekdanjega Krma iz Maribora. Melodija se je dogovarjala z Jugotehniko, sedaj se kažejo perspektive z Muzikalično naklado iz Zagreba. Filc Mengeš se je že prej priključil k delovni organizaciji Tekstil. Trak že dalj časa išče povezave navzven. V že obstoječih poslovnih združenjih se kažejo rezultati, vendar pa tudi še nedorečena vprašanja, ki terjajo poglobitev in natančnejše razčiščenje dohodkovnih odnosov (Slovenijales Radomlje v SOZD Slovenijales, Mlinostroj in Hidrometal v okviru strojegradnje in še drugi primeri).

Organiziranost združenega dela še kaže možnosti za poglobitev v svojo organiziranost. Ocene samoupravnih razmer nekaterih sredin ugotavljajo, da v sedanjem trenutku ni pravih pogojev za ustanovitev več TOZD, postavlja pa se vprašanje, če to ni izgovor za pred večjo aktivnostjo, ki bi bila potrebna za ustanovitve več TOZD.

2. Dohodkovni odnosi in nagrajevanje po delu

Enotna ocena strokovnih skupin in dosedanjih obiskov v OZD kaže, da je na področju dohodkovnih odnosov še najmanj storjenega. Izhodišče dohodkovnih odnosov je vsekakor samoupravna organiziranost, zato je v OZD, ki se sedaj reorganizirajo omenjeno dejstvo še kar oravičljivo. Seveda pa ni najboljših opravičil za tiste OZD, ki bodo ostale tako organizirane kot so sedaj. Nasploh je v ocenah o

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

mi dosežki. Na pripravljalnem srečanju so se diplomati dogovorili, da se brez nove — tokrat beograjske — sklepe listine ne bodo razšli, čeprav bi morali konferenco podaljšati v prihodnje leto. Beograjska konferenca bo tudi v vsakem primeru določila datum in kraj naslednje sorodne konference. Proces, ki se bo nenehno odvijal na konferencah, pa je porok, da v Evropi ne bo vojn in drugih pretiranih političnih napetosti, ki bi lahko onemogočile družbeni napredek.

Drago Flis

(Nadaljevanje z 2. strani)

dohodkovnih odnosih prevladovalo eno: **Mnogo je variant, mnogo razmišljanj, odgovorni posamezniki iščejo najboljše rešitve, na papirju pa je do sedaj še malo napisanega.** Vse skupaj je brzkone odraz še nerazčiščenih dohodkovnih odnosov na sploh.

Problemi v opredelitvi dohodkovnih odnosov se razlikujejo od OZD do OZD, od panoge do panoge, glede na specifičnost. Zelo pogosto so se v razgovorih pokazali nerazčiščeni odnosi v sporazumih med OZD in trgovino ter v okviru poslovnih združenj (Opekarna Mengeš, Toko, Induplati Jarše in drugi primeri). Vendar pa so tudi pri teh vprašanjih problemi od delovne organizacije do delovne organizacije različni.

Drugo odprto vprašanje so dohodkovni odnosi med TOZD in DSSS. Problem je v tem, kako natančno opredeliti preko dohodkovnega odnosa: koliko stori delovna skupnost in koliko se za to odreja od dohodka TOZD. Tendence po čisti računici se kaže zlasti v TOZD s sedežem delovne organizacije in delovne skupnosti skupnih služb izven občine (Mojca Lukovica, Rašica Moravče).

OZD v večjih oblikah samoupravne organiziranosti (Slovenija-les Radomlje, Lek Mengeš, Oljarna Domžale, Žito Domžale, Napredek Domžale in drugi primeri) nimajo čiste slike o vprašanjih, ki se dotikajo takšnega ali drugačnega združevanja dela. Tu bo nedvomno potrebno veliko vsebinskega razčiščevanja, kar OZD že same opozarjajo.

Težave so znotraj OZD, če je ta sestavljena iz različno ekonomsko učinkovitih dejavnosti oz. panožnih dejavnosti (Toko – Galanterija, Usnjarna, Maloprodaja; Hidrometal – komunalne dejavnosti, kovinska proizvodnja; Tamiz – proizvodnja, obrtna dejavnost; Avtoservis – servisna dejavnost, proizvodna dejavnost). Tu je problemov veliko, OZD pa se bodo morale poglobiti v ta vprašanja, če hočejo dosledno uresničiti dohodkovne odnose in s tem v zvezi zlasti nagrajevanje po delu.

Nagrajevanje po delu

V iskanju najboljših rešitev nagrajevanja po delu je marsikje prisotna ocena, da bodo z uresničenjem zakona o združenem delu že takoj našli najboljše rešitve. Zato je bilo na obiskih opaziti nekakšno brezizhodnost – češ, saj je nemogoče resnično nagrajevati po delu. S tem v zvezi je tudi prisotna premajhna aktivnost: „**Ker se ne ve, kje začeti.**“ Nedvomno pa drži spoznavanje na razgovorih. V nagrajevanju po delu se bo z letom 1978 idealnih rešitev, s tem letom pa se začne proces, ko naj bi bil delovni človek resnično plačan po svojem delu. Zato je sedanja naloga vseh odgovornih dejavnikov v OZD in v občini zelo pomembna. Sedanja akcija praktično pomeni – poglobljeno preanaliziranje dosežanj nagrajevanja po delu in izdelavo najboljših rešitev v danem trenutku, ki se bodo kasneje seve-

da še izgrajevale. ZZZ sicer ne opušča besede delovno mesto, vendar nazorno pove, da si pod delovnim mestom zamišljamo določen obseg del in opravil, ki bi jih nekdo moral opraviti, ta dela in opravila pa se dajo izmeriti in nagraditi. Zato je treba določiti najboljše osnove in merila nagrajevanja po delu. Ravno v tej smeri kažejo dosednji obiski, da je manj storjenega. Obstajajo že konkretni osnutki (Zavařovalna skupnost Triglav – organizacija in katalog delovnih mest, Semesadika – spisek del in opravil). V drugih OZD je veliko iskanja, veliko idej, vendar premalo zapisanega na papirju.

Splošna tendenca nagrajevanja po delu je sledeča. Smatra se, da ne bo večjih težav v proizvodnji, zlasti tam, kjer je delo normirano. Ne sme se pa zanemarjati zlasti osnov za nagrajevanje po delu – to je kvaliteta izdelka, odnos do materialnih sredstev, do ljudi in samoupravljanja. Tu se kaže še dosti iskanj.

Drugo je glede ocenjevanja dela strokovnih služb. Ali to delo meriti posamezno ali skupinsko? Kako napraviti spisek opravil in del, ki naj bi jih nekdo na delovnem mestu opravil. Kako je s subjektivnostjo osebne ocene? Problemov je cela vrsta, v sedanjem trenutku pa zahteva vključevanje čim večjega števila strokovnih služb in aktivnosti družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Hitrejšo akcijo na tem področju zavira še ne izdelan katalog del in opravil kot metodološki napotek, ki ga pripravljajo Gospodarska zbornica, Republiški sekretariat za delo in Center za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje pri RS ZSS.

3. Samoupravni sporazumi in samoupravni splošni akti

Obiski v OZD so pokazali, da verjetno ne bo večjih problemov z izdelavo samoupravnih sporazumov in samoupravnih splošnih aktov, razen tistih, ki urejajo dohodkovne odnose in nagrajevanje po delu. To se zlasti kaže v delovnih organizacijah z več TOZD, kjer je treba vsak dohodkovni odnos opredeliti z enim sporazumom. Zlasti so pomembni akti, ki urejajo razporejanje dohodka in čistega dohodka.

V veliki večini OZD imajo že osnutke samoupravnih sporazumov o združevanju dela delavcev ali pa so jih že sprejeli. Prav tako je tudi s statuti. Do konca leta naj bi bili sprejeti tudi pravilniki o medsebojnih razmerjih. Zakon o medsebojnih razmerjih bo do konca leta sprejet, tako da tu ne bi smelo biti težav. Izdelava vseh ostalih samoupravnih splošnih aktov bo potekala do konca leta 1978. Gre za celo vrsto pravilnikov, kjer bo potrebna aktivna vloga sindikata (pravilniki o reševanju stanovanjskih vprašanj, izobraževanju in štipendiranju, varnosti ob delu, družbeni samozaščiti).

Za sindikat je izredno pomembno sprejemanje pravilnikov o delitvi sredstev za OD in skupni potrošnji ter pravilnikov o medsebojnih

razmerjih delavcev. Sindikat je namreč sopodpisnik teh dveh aktov. V javni razpravi bodo morale OOS podrobno obravnavati pravilnika, da bi bili sprejeti pravilniki resnično odraz razmer v neki delovni sredini. Izkušnje preteklih let kažejo, da je ravno zaradi nedodelanih vprašanj v teh odnosih prihajalo do mnogih obtožb in konfliktov.

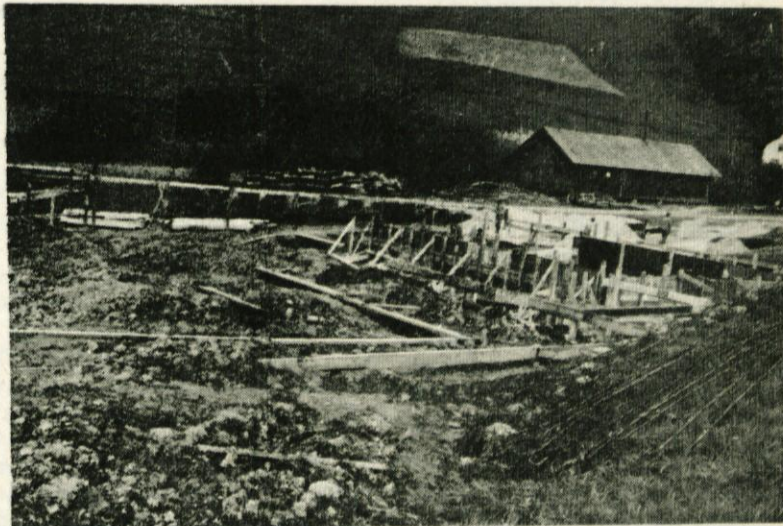
Naloge sindikatov pri uresničevanju ZZZ do konca leta

1. Osnovne organizacije sindikata:
 - aktivno sodelovati v vseh fazah izvajanja ZZZ. Izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata in konferenc OOS, naj obravnavajo, kako se programi izvajajo (glede na naloge, zadolžene posameznike in rokavnike);
 - zagotavljati in organizirati čim bolj poglobljeno javno razpravo o vseh sporazumih, ki urejajo dohodkovne odnose, zlasti pa o samoupravnem sporazumu o združevanju dela, pravilniku o delitvi sredstev za OD in skupno potrošnjo in pravilniku o med-

- sebojnih razmerjih delavcev;
 - zagotoviti, da bo čim širši krog sodeloval v pripravljanju rešitev za nagrajevanje po delu. OOS naj sproti razpravljajo o posameznih osnutkih;
 - tesno sodelovati zlasti z OO ZK, OO ZSMS in delavskimi sveti pri izvedbi zakona.
2. Občinski svet ZS in občinski odbori:
 - občinski svet in predsedstvo občinskega sveta bosta še obravnavala vprašanja o izvajanju zakona o združenem delu;
 - občinski odbori bodo preko sej odborov in obiskov neposredno spremljali izvajanje zakona;
 - planirani so obiski s strani republiških odborov z razgovori in izmenjavo izkušenj o uresničevanju ZZZ (Helios, Termit, Papirnica, Universale, Tosama, Toko, Induplati);
 - skupne komisije republiških odborov bodo poslale osnutke panožnih sporazumov, ki jih bodo morali odbori obravnavati.

Povzetki iz razprave

ALI JE RAZISKOVALNA DEJAVNOST ŽE SESTAVNI DEL ZDRUŽENEGA DELA?

Končno so se začela gradbena dela na Osnovni šoli v Krašnji, katerih predračunska vrednost znaša 813 milijonov starih dinarjev skupaj z opremo in telovadnico. Predvidoma bodo dela končana do začetka prihodnjega šolskega leta

O vlogi znanosti in znanja pri oblikovanju katerekoli vrste proizvodnje je veliko napisanega in vsem nam je jasno, da brez znanja ni možnega napredka. Vendar pa to pogosto ostaja samo v našem prepričanju. Uporabo znanstvenih dosežkov za napredek pri konkretnem vsakdanjem delu se zdi velikokrat odmaknjeno od tega dela.

Pot do direktne uporabe znanja je v naših predpostavkah zapletena in dolgotrajna. Ta pot pa je in mora biti kratka in enostavna.

Delo v proizvodnji mora biti vezano na nova spoznanja, ki so rezultat raziskovalnega dela, obenem pa morajo reziskave izhajati iz problematike proizvodnje. Razis-

kovalno delo mora celo predvideti gibanje in nastajanje novih problemov v dolgoročnem obdobju in danes reševati problematiko, ki se bo pojavila čez 5 ali 10 let. Razvijati mora nove tehnologije, proizvode ipd., ki bodo potrebni v predvidenih razmerah.

Iz tega izhaja potreba po povezavi med organizacijami združene dela v gospodarskih dejavnostih in raziskovalnim delom. Ta povezava ne sme biti samo posredna preko dogovorjenih ali z zakonom določenih prispevkov. Potrebno je resnično združevanje dela in sredstev na področju raziskovalne dejavnosti.

Vzporedno z vsemi družbeno-

(Nadaljevanje na 4. strani)

ekonomskimi odnosi se je zato preko zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih iz leta 1974 ustvarjal sistem raziskovalnih skupnosti v Sloveniji. Namen zakona in s tem vezanih samoupravnih sporazumov je, da po samoupravnem delegatskem sistemu izoblikujemo neposredne povezave med proizvodnjo in raziskovalno dejavnostjo. Samo neposredne povezave predstavljajo združeno delo, ki postaja v zadnjem času izoblikovan in na različne načine tolmačen pojem. Tudi raziskovalna dejavnost je sestavina združenega dela, vendar samo pod pogojem, da sta pri delu udeleženi obe strani tako izvajalci kot uporabniki raziskav. Če pa združeno delo v katerikoli dejavnosti ne vsebuje elementa znanosti in raziskav, je tako delo pomanjkljivo. S tem ne postavljamo znanosti na prvo mesto, postavljamo jo v enakovreden položaj do vseh drugih oblik dela. Sodelovanje izvajalcev in porabnikov raziskovalnega dela pri programiranju proizvodnje in pri programiranju raziskovalnega dela in potem izpeljava rezultatov opravljenega dela je osnovni princip združevanja dela in sredstev na področju raziskovalne dejavnosti.

Izoblikovani in sprejeti samoupravni sporazumi s področja raziskovalne dejavnosti to povezavo omogočajo in zahtevajo. Ugotavljamo pa, da dogovorjeni sistem še ni zaživel v polni meri. Tudi v naši občini (pri tem nismo izjema) praviloma manjka združenemu delu kvaliteta, ki jo predstavlja raziskovalna dejavnost.

Še vedno se sprašujemo, kako je z vključevanjem raziskovalne problematike v naše razvojne programe in kako je z razvojem inovacijske dejavnosti v TOZD. Sprašujemo pa se tudi, kam gredo sredstva, ki jih vsako leto odvajamo Republiški raziskovalni skupnosti. To so ugotovitve s sestankov v okviru občinske raziskovalne skupnosti Domžale, ki imajo seveda v odgovorih tudi pozitivne izjeme.

Zaradi takih vprašanj je Raziskovalna skupnost Slovenije, predvsem na pobudo občinskih raziskovalnih skupnosti, izdelala sistem informiranja organizacij združenega dela o razvoju, planiranju in rezultatih raziskovalnega dela v Sloveniji. Vsi podpisniki samoupravnih sporazumov o raziskovalnih skupnostih, dobivajo izčrpne informacije o raziskovalni dejavnosti pri nas. Preko svojih delegatov in preko Občinske raziskovalne skupnosti ima vsaka organizacija združenega dela možnost vplivati na program dela, sodelovati pri izvajanju programa in dobiti vse informacije o rezultatih raziskovalnega dela. Rezultati raziskovalnega dela financiranega iz združenih sredstev so javni. Vsako leto izdaja RSS poročilo o delu, v katerem so vključeni vsi izvlečki v preteklem letu izvršenih raziskav. Časopis RAZISKOVALEC je informativni mesečni bilten, ki poroča o vseh dogajanjih na področju

raziskovalne dejavnosti v Sloveniji. Tudi ta bilten dobivajo vsi podpisniki samoupravnih sporazumov. Na ta način imajo vse organizacije združenega dela na razpolago vse podatke o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji. Preko delegatskega sistema občinskih in področnih raziskovalnih skupnosti pa lahko prikaže svoje potrebe za usmeritev programov področnih raziskovalnih skupnosti in potem pri izvajanju teh programov tudi sodeluje. Sedemnajst področnih raziskovalnih skupnosti predstavlja združitev posameznih znanstvenih disciplin v programsko vezani celoti /npr.: strojništvo, energetika, tekstil in usnjarstvo, kmetijstvo, živilstvo in veterinarstvo itd./ To so operativne skupnosti, ki so zadolžene za izvajanje in usklajevanje programov na določenem področju raziskav. Pri tem delu enakopravno sodelujejo tako izvajalci, kot uporabniki raziskav. Občinske raziskovalne skupnosti zastopajo v teh skupnostih interese in potrebe za občinska merila. Republiška raziskovalna skupnost pa skrbi za usklajeno delovanje vsega področja raziskovalne dejavnosti.

Vendar pa gre preko tega siste-

ma praviloma samo planiranje in izvajanje dela financiranega iz združenih sredstev pri RSS. Največji del sredstev za raziskovalno dejavnost /76,7 %/ pa se mora po samoupravnem sporazumu o temeljih plana raziskovalne dejavnosti v SR Sloveniji za obdobje 1976-80 porabljati kot neposredni materialni strošek proizvodnje, kar bi moralo biti opredeljeno v razvojnih programih organizacij združenega dela. Smiselno in načrtno razporejanje sredstev za raziskovalno dejavnost znotraj TOZD bo možno ob povezavi z raziskovalnimi organizacijami.

Združevanje interesov znotraj občinskih meja bi lahko pripomoglo k večji učinkovitosti teh delovnih procesov.

Predpogoj za uspešno delo na področju znanosti in raziskav je pripravljenost za delo z obeh strani. Uporabniki in izvajalci raziskav se moramo zavedati, da je izdelan sistem po katerem je možna učinkovita medsebojna povezava. Vključevanje v ta samoupravni sistem je tudi v občini Domžale predpogoj za učinkovitost raziskovalne dejavnosti.

dr. Andrej Orešnik

DELOVNA ORGANIZACIJA TERMIT NA NOVIH POTEH

Organizacija združenega dela Termit Domžale se je že meseca julija na referendumu oblikovala v dve temeljni organizaciji združenega dela. Tako je nekdanji obrat Peskokopi v Moravčah sedaj samostojna TOZD, v kateri je zaposlenih 93 delavcev, nekdanji obrat v Ihanu pa predstavlja s 73 delavci drugo TOZD. Oblikovana je bila tudi delovna skupnost skupnih služb, ki bo opravljala delo za obe temeljni organizaciji združenega dela. Za takšno reorganizacijo se je na referendumu opredelilo več kot 89 % delavcev, saj se referendum v bistvu niso udeležili samo tisti, ki so bili službeno odsotni ali pa na bolezenskem dopustu. Proti preoblikovanju je v obeh obratih glasovalo le 7 delavcev. Glede na to, da je že do sedaj bila proizvodnja ločena in je tudi obračun potekal po posameznih obratih, razmejitev delovnih sredstev ne bo predstavljala večjega problema.

Zanimivi so podatki gospodarjenja v letošnjem prvem polletju, ki kažejo, da se je količinska proizvodnja povečala za 16 % in je realizacija dosegla 33.277.000 din, kar pomeni v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta porast za 18 %. Zanimivo pa je tudi to, da predstavlja fakturirana realizacija že 35.946.000 din ali 28 %. To povečanje je bilo doseženo ob istem številu zaposlenih, to je 189 delavcev, kar pomeni, da se je povečala produktivnost in boljša izkoriščenost strojnih zmogljivosti v posameznih obratih. Tudi osebni

dohodki so se nasproti prvemu polletju leta 1976 povečali, to povečanje pa izhaja predvsem iz tega, da so bili osebni dohodki preje dokaj nizki.

Glede na to, da v TOZD Peskokopi Moravče poteka naložba v novo separacijo in sušilnico se bo proizvodnja v prihodnjem letu bistveno povečala. Gradbena dela potekajo po predvidenem načrtu in trenutno se gradi sodobna tehtnica in trafo postaja. Vsa oprema za novo sušilnico prihaja v dogovorjenem obsegu, ravno tako pa tudi za potrebne čistilne naprave. Vse kaže, da bo prva faza investicije zaključena v mesecu maju prihodnjega leta in da bo stekla tudi poizkusna proizvodnja. Istočasno potekajo tudi dela za ureditev naprav za tehnološko vodo, kar pomeni, da bo odpadlo sedanje onesnaževanje potoka Drtišče in s tem tudi nizvodnega predela, kjer prihaja sedaj v deževnem vremenu do velikega onesnaževanja okolja.

Nova sušilnica bo omogočila še večji asortiman kremenčevega peska in s tem večjo ponudbo na tržišču in tudi predelavo ognjestalnih mas. Poleg tega pa bodo izkoriščene tudi kisle mase, ki jih bo kóristila tovarna Plinobetona v Zagorju. Ker bo v prihodnjih letih mimo potekal tudi plinovod proti Zasavju predvidevajo, da bodo lahko uporabili ta nov vir energije in nadomestili sedanje gorivo, to je mazut.

Tudi v Ihanu se je močno povečal asortiman pomožnih livarskih sredstev. Z dogovarjanjem in spo-

razumevanjem v okviru barvne metalurgije skušajo najti čim tesnejše stike z vsemi delovnimi organizacijami na tem področju. Zavedajo se, da bodo s skladno politiko lahko rešili vprašanje tesnejše povezave in dajali pomoč razvoju te gospodarske panoge in istočasno zmanjšali tudi uvoz tovrstnih materialov, ki bremenijo zunanjetrgovinsko bilanco.

Od nove organiziranosti si veliko obetajo, kar skušajo urediti tudi v samoupravnih aktih. Tako so v razpravi med delavci samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev, statut delovne organizacije in samoupravni sporazum o oblikovanju delovne skupnosti družbenih služb. Pripravljajo se na razpravo o samoupravnem sporazumu, s katerim bodo oblikovali višino osebnih dohodkov na podlagi rezultatov dela. Poleg tega pa se zavedajo, da morajo v roku izpeljati vse predvidene investicije, kajti le tako bo mogoče stalno povezovanje s sorodnimi organizacijami združenega dela, predvsem pa s porabniki njihovih proizvodnih storitev. Predvideni plan bodo dosegli in s tem omogočili dobre pogoje te edine delovne organizacije v naši občini, ki ima na območju Moravske doline velike možnosti nadaljnjega razvoja.

ar

ZELENA LUČ ZA GLEDALIŠČE

Obljuba dela dolg, ali biti mož beseda, nekaj pomeni.

Jesen je tu in rekli smo, da se zgodaj jeseni dobimo vsi tisti, ki nam srce bije za gledališče. Besede niso konji in če si jih v zvezi z domžalskim gledališčem malo izmenjamo, ne moremo nič izgubiti, če pridobili ne bomo.

Da bi bila okrogla miza čim bolj zasedena, toplo vabimo vse, ne glede na spol in starost, ki živijo na domžalskem območju in pogrešajo gledališče. Vabimo predstavnike Kulturne skupnosti, Zveze kulturnih organizacij, mladino in predstavnike SZDL kot nosilke in pobudnice vseh akcij v krajevni skupnosti.

Morda je med nami le nekaj ljudi, ki so sposobni organizirati in voditi gledališko dejavnost v Domžalah. Pravim, morda. Za enkrat nič drugega.

Prvo srečanje organizatorjev, ustvarjalcev in ljubiteljev gledališča v Domžalah bo v torek, 25. oktobra ob 19. uri v predverju Komunalnega centra Domžale.

Vabljeni!

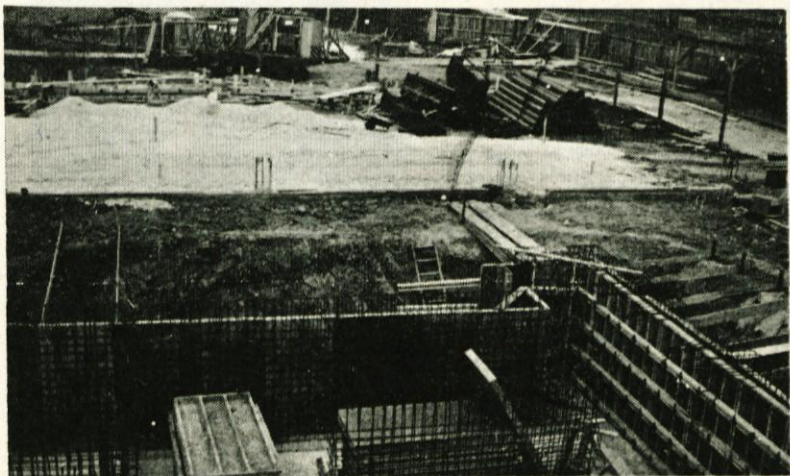
Andrej Zajc

DELO KLUBA SAMOUPRAVLJAVCEV

Klub samoupravljalcev Domžale je bil ob veliki politični podpori družbenopolitičnih organizacij v občini ustanovljen 30. junija 1976.

Osnovni namen kluba je, da delovne ljudi in občane usposablja za načrtno družbeno dejavnost pri

Ob vseh osnovnih temah se je v vseh sredinah razvila razprava, ki je bila problemsko usmerjena in je na eni strani pokazala na pomanjkljivosti pri uresničevanju samoupravnih in delegatskih odnosov, ki izvirajo od odtujenosti strokov-

Tudi gradbena dela v Moravčah za novo telovadnico so se začela. Predračunska vrednost znaša 915 milijonov starih dinarjev in sicer je v tem znesku všteti tudi vezni trakt in oprema za sodobno urejeno kuhinjo

razvijanju samoupravljanja in izmenjavi izkušenj iz prakse za praksu samoupravljanja na idejnih izhodiščih ZK in smernicah družbenopolitičnih organizacij.

Klub je s prvimi oblikami usposabljanja pričel v oktobru 1976, ko smo skupno z Občinskim svetom ZSS Domžale organizirali posvetovanje za predsednike osnovnih organizacij sindikata, o nalogah, ki čakajo sindikat pri uresničevanju zakona o združenem delu.

Konec lanskega leta je bil ustanovljen pri OK SZDL Koordinacijski odbor za družbeno izobraževanje, ki je uskladi vse programe na področju družbenega izobraževanja v skupni program vseh nosilcev družbenopolitičnega izobraževanja v občini. Ta program se je realiziral preko Kluba samoupravljalcev.

Šibka točka pri realizaciji programa se je pokazala v pomanjkanju ustrezno usposobljenega predavateljskega aktiva, zato smo skupno s kadrovske komisije pri OK SZDL formalno aktiv predavateljev in poskrbeli za andragoško in strokovno usposabljanje predavateljev, ki je potekalo preko Zveze delavskih univerz, Republiške zveze sindikatov, RK SZDL in drugih nosilcev idejnega in družbenopolitičnega usposabljanja v občini in republiki. Iz skupnega programa smo realizirali naslednja tematska področja:

- samoupravljanje v združenem delu,
- samoupravni sporazumi in družbeni dogovori,
- delegatski sistem,
- družbenoekonomska ureditev in
- družbena samozaščita in splošni ljudski odpor.

nih služb in njihovega še vedno prevelikega vpliva na odločitve delavcev, na nezainteresiranost delavcev, kot posledice slabega informiranja, na drugi strani pa na premajhno vlogo in aktivnost družbenopolitičnih organizacij, ki se ne vključujejo v središče dogajanja, ampak se preveč ukvarjajo z drobnimi problemi.

Razgovori, ki so se odvijali v 32-tih delovnih organizacijah, so bili začetek priprav na uresničevanje zakona o združenem delu, saj je celotna vsebina izhajala iz tega zakona. Razgovore — predavanja smo opravili v 384-tih urah, po strukturi pa je bila udeležba naslednja:

- 712 članov Zveze komunistov
- 250 članov Osnovnih organizacij ZSMS
- 1159 članov izvršnih odborov sindikata
- 401 član v delegacijah za občinsko skupščino in skupščino SIS
- 193 članov ostalih članov kolektivov.

Organizacija tako množičnega usposabljanja je zahtevala temeljite kadrovske in organizacijske priprave in lahko rečemo, da je v celoti uspela.

V nadaljnjih pripravah na uspešno uresničevanje ZZZ smo v sodelovanju z Društvom ekonomistov izvedli dva predavanja za vodilne in vodstvene delavce.

Koncem maja se je usposabljanje za uresničevanje ZZZ nadaljevalo z enodnevnimi seminarji za sindikalne poverjenike, kjer smo poleg opredelitve konkretnih nalog sindikata pri uresničevanju ZZZ kritično premetrili komuniciranje in obveščanje ter delovanje samoupravne delavske kontrole v

delovnih organizacijah. V tem ciklu sedmih enodnevnih seminarjev se je iz 42 delovnih organizacij udeležilo 341 sindikalnih poverjenikov.

Nadaljnje prizadevanje Kluba samoupravljalcev pri uresničevanju ZZZ se kaže v strokovni pomoči, ki jo sodelavci kluba potom strokovnih skupin, v sodelovanju s Komisijo za spremljanje uresničevanja ZZZ pri SOB Domžale, nudijo delovnim organizacijam. Ta pomoč se izraža v obliki nasvetov in izmenjave izkušenj ob konkretnih problemih, s katerimi se srečujejo delavci v združenem delu pri urejanju dohodkovnih odnosov, samoupravni organiziranosti in izdelavi ustreznih samoupravnih aktov. Oseba strokovnih skupin, ki jih sestavljajo pravniki in ekonomisti,

je obiskalo prav vse delovne organizacije v naši občini. Ta akcija je v delovnih organizacijah dobro sprejeta, še posebej v manjših delovnih organizacijah, ki vsled slabe kadrovske zasedbe ne bi bile same los težkim nalogam. Prav gotovo je najtńši oreh na področju dohodkovnih odnosov, ki ga zaradi še vedno neurejenih sistemskih rešitev, niso razen nekaterih, redkih izjrm, še nikjer načeli.

Prepričani smo, da bomo ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij in še nadaljnji pomoči naših sodelavcev in seveda ob polni odgovornosti in nemajhnim naporom delavcev v združenem delu, pravočasno našli rešitve in izpolnili naloge, ki jih pred vse nas postavlja zakon o združenem delu.

IZ HELIOSA

Resnost, s katero so v DO Helios Kemična industrija Domžale pristopili k izvajanju določb zakona o združenem delu je prinesla prve rezultate.

Obstoječa organizacija je nastala z združitvijo temeljnih organizacij v letu 1974 in do sedaj ni doživela bistvenih sprememb. Tako je DO sestavljena iz treh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

Na osnovi določb ZZZ je bila napravljena analiza stanja in sicer:

1. Samoupravna organiziranost v TOZD in primerjava z določbami ZZZ.

2. Analiza pogojev za organiziranost delavcev DO Helios v temeljne organizacije združenega dela.

3. Analiza pridobivanja in delitve dohodka v DO Helios

Iz analize pridobivanja in delitve dohodka v DO Helios lahko povzamemo naslednje zaključke:

- akumulativna sposobnost TOZD ne napreduje po planu, na kar v veliki meri vpliva tudi naraščanje stroškov skupne in splošne porabe (preko vseh resolucijskih okvirov). To pomeni, da se vpliv neposrednega proizvajalca na proces proizvodnje ne povečuje;
- dinamika rasti osebnih dohodkov ni zadovoljiva, kar pomeni, da izgubljajo doseženi položaj v združenem delu;
- gospodarjenje z družbenimi sredstvi, njihovim minulim delom, se mora izboljšati.

Sredstva za izboljšanje rezultatov so predvsem naslednja:

- organiziranje TOZD skladno z razvojnimi cilji in smernicami zakona o združenem delu;
- natančna opredelitev vloge in položaja skupnih služb;
- izboljšanje kadrovske strukture;
- bistveno izboljšanje organizacije poslovanja v kar je potrebno vključiti tudi sisteme planiranja in informiranja;
- uvajanje stimulativne oblike nagrajevanja po delu;
- ne nazadnje, natančna opredelitev ciljev, statutarne, razvojne in tekoče poslovne politike.

Iz ugotovljenih analiz stanja izhaja program za izvajanje določil ZZZ, katerega so zbori delavcev že obravnavali in ugotovili, da so dohodkovni odnosi med proizvodnimi TOZD zaradi stopnje proizvodne, poslovno tehnične in tržne povezanosti (horizontalni tip) minimalni. Ob obstoječi stopnji organiziranosti so možnosti za uvajanje novih razmerij predvsem na podlagi delitve skupaj ustvarjenega dohodka (združevanje sredstev). V srednjeročnem razvoju je taka oblika predvidena in sprejeli so sklep, da je skrajni čas, da začnejo z realizacijo samoupravno dogovorjenih obveznosti.

Organiziranje na osnovi smernic ZZZ bo povzročilo nastanek novih temeljnih organizacij. To bo omogočilo popolnoma nove možnosti za dohodkovne povezave na osnovi udeležbe v skupaj ustvarjenem prihodku in na področju svobodne menjave dela in s tem bo položaj posamezne TOZD glede pridobivanja dohodka bistveno izboljšan. Potrebna pa je tudi reorganizacija skupnih služb in vzpostavitev drugačnih razmerij s proizvodnimi TOZD, saj je obstoječi sistem neustrezen, nestimulativen, proračunski.

Izhajajoč iz teh ugotovitev so nastali štirje predlogi nove organiziranosti skupnih služb, ki pa so trenutno še v javni razpravi.

Štefan Horvat

RAZPIS

ZDRAVSTVENI DOM DOMŽALE, TOZD „ZOBOZDRAVSTVENO VARSTVO DOMŽALE“, vabi k sodelovanju

snažilko

za nedoločen čas s polnim delovnim časom ali za določen čas z nepolnim delovnim časom. Ponudbe in informacije v pisarni TOZD „ZV DOMŽALE“, Titov trg 1, telefon 72-122.

INVALIDI RAZVILI SVOJ PRAPOR

Društvo invalidov Domžale je v soboto, 8. oktobra razvilo svoj prapor. Na slovesnosti v dvorani Komunalnega centra se je zbralo okoli 300 članov, ki so uvodoma poslušali poročilo o enoletnem delovanju društva. Iz poročila je razvidno, da je po podatkih Zavoda za socialno zavarovanje v naši

Predsednik društva Jože Vodlan je dokaj kritično ocenil odnos delovnih organizacij do reševanja odprtih vprašanj in pomoči društvu pri njegovem prizadevanju za ureditev delovnih pogojev nekaterih kategorij invalidnih oseb. Poudaril je tudi slab odziv pri njihovi akciji za materialno pomoč pri

Delovni invalidi med slavljenjem v dvorani Komunalnega centra

občini 1.500 invalidov, vendar pa ima priznan status le okoli 850 oseb. Tudi članstvo v društvu še ni zadovoljivo, saj je sedaj včlanjenih le 450 invalidnih oseb. Pri razdelitvi vseh oseb na posamezne kategorije lahko razberemo, da gre tako za delovne invalide, kot tudi tiste, katerih invalidnost izhaja že od rojstva. To brez dvoma niso majhne številke in predstavljajo za našo občino vedno aktualno vprašanje, ki je mnogokrat tudi materialnega značaja.

Na slovesnosti je spregovorila tudi predsednica Občinske konference SZDL Marija Ivkovič, ki je v svojem nagovoru poudarila skrb celotne družbe za reševanje odprtih vprašanj in se zadržala tudi na sprovanju zakona o zaposlovanju invalidnih oseb tako v gospodarstvu, kot v družbenih dejavnostih. O tem bodo morale po besedah tovarišice Ivkovičeve razpravljati mimo društva tudi vsi prizadeti dejavniki, kajti drugače ne bo mogoče rešiti odprtih vprašanj na tem področju. Ker gre tudi za delovne invalide, to je tiste, ki so postali invalidi zaradi nesreč pri delu, je odgovornost še toliko večja. Trenutno imamo v naši občini prijavljenih na Skupnosti za zaposlovanje kar 50 invalidnih oseb in med njimi 22 zaradi nesreč pri delu in pet zaradi prometnih nesreč.

nabavi prapora, saj se je njihovi prošnji odzvalo le 5 delovnih organizacij s prispevki za žebeljčke in spominske trakove. Na drugi strani pa so zasebni delodajalci bolje razumeli njihovo akcijo, saj je kar 38 obrtnikov prispevalo k stroškom društvenega prapora, ki bo v bodoče simbol tega mladega, a vendar prizadetega društva.

Z dosedanjim delom so dokazali, da so skušali pomagati pri rehabilitaciji invalidnih oseb, pri klimatskem zdravljanju in pri razvijanju rekreativne dejavnosti. Sedaj imajo 20 poverjenikov, vendar ugotavljajo, da je le-teh premalo v industrijskih krajih, kjer živi največ invalidov. Zaradi tega bodo skušali razširiti krog poverjenikov, toda pričakujejo pa mnogo večjo družbeno podporo, kot so jo bili deležni do sedaj.

Ob razvitiu prapora so vsem, ki so jim pomagali dati vizitko, na kateri je zapisano: Z VAŠO HUMANOSTJO IN POMOČJO SE POČUTIMO ENAKOVREDNI V NAŠI SAMOUPRAVNI SOCIALISTIČNI DRUŽBI. Res je, da smo kot družba rešili veliko problemov invalidov, vendar pa ostaja odprto vprašanje, če smo v naši domžalski družbi naredili vse, kar bi lahko in kar bi bilo potrebno. Pa včasih tudi samo s kančkom razumevanja!

Invalid

OBVESTILO

Skupnost za zaposlovanje Domžale obvešča vse stranke, da se je preselila v nove poslovne prostore, in sicer v

ULICO LJUBE ŠERCERJA 4, DOMŽALE

v stolpnico C 3, nasproti Zdravstvenega doma Domžale. Novi prostori so v pritličju, vhod s severne strani.

Skupnost za zaposlovanje
Domžale

NE SMELI BI POZABITI!

Minilo je 34 let, ko je roka pravice doletela oba gestapovska agenta sredi Domžal v današnji Taborški ulici. V tej hiši sta mirno in srečno živela zakonca Peterlin Lovro kot samostojni krojač in njegova žena Antonija, ali kakor jo danes kličejo Tončka. Oba sta živela v borbi za boljši jutrišnji dan, saj je Lovro kot otrok skupaj z mamo in še s petimi brati in sestrami živel v veliki revščini. Oče se je smrtno ponesrečil pri gradnji kamniške proge tako, da je morala mati sama skrbeti za pet neprekrbljenih otrok. Prišla je I. svetovna vojna in za njo Jugoslavija, ki ni prav nič izboljšala položaj delavcev in kmetov. Tudi II. svetovna vojna in krutost nemške soldateske, predvsem gestapa, ki je z vso silo preganjal napredne in zavedne Slovence, jih preseljeval in ubijal v kamniških in begunjskih zaporih, ni dajala lepše bodočnosti.

Vse to pa zakonca Peterlin ni ustrašilo. Dobila sta prve stike z aktivisti NOB že v letu 1942. Kako sta bila aktivna in pripravljena žrtvovati tudi sama sebe, naj opišem v teh spominih na leto 1943.

Od 11. marca 1943 sem se kot ranjenec zdravil v Lukovi pokretni bolnici, ki pa je bila 16. aprila v Žiškem hribu izdana in napadena. V tej borbi sem bil ponovno težje ranjen. Zaradi tega sem moral na zdravljenje. Na hrbtu me je od Homca do Domžal prinesel brat Ciril. Kam točno grem nisem vedel. Šele zvečer, ko sem bil v največji tajnosti prinešen v krojaško delavnico, sem ugotovil, da se nahajam pri tovarišu, ki sem ga poznal že pred vojno. Takoj sem bil opozorjen, da moram biti zelo previden, da je v Domžalah nad 300 policajev, žandarmerije in več gestapovcev – domačinov. Lovro me je opozoril, da eden od njih stanuje v njihovi hiši in sicer v zgornjih prostorih. Zaradi tega sem tri tedne mirno ležal v skupni spalnici z Lovrom in njegovo ženo. Moram priznati, da sem imel v oba popolno zaupanje in postali smo dobri prijatelji. Oba sta skrbela tako, da sta mi previjala rane, skrbela za hrano in za popolno nego.

Nekega dne je v delavnico, ki je bila poleg sobe, v kateri sem se zdravil, prišel gestapovec. V začetku se je zanimal o delu, kako kaj dela in živi, pozneje pa ga je prosil, da mu napravi obleko in to čimprej. Čez nekaj dni je prišel pomeriti obleko. Na vsak način pa je hotel v spalnico, da pomeri tudi hlače. Lovro se tega ni ustrašil, pač pa se je opravičil, da ima žena neurejeno spalnico in da bi mu bilo zelo nerodno, v kolikor bi on to videl. Prosil ga je, da se bo za čas umaknil iz delavnice v vežo, da si pomeri hlače. Tako je oba rešil zanesljive smrti.

Ko sem delno ozdravel in bil sposoben za hojo, sem se odpravil nazaj v Kamniški bataljon.

Vzrok, da sem to napisal ni v

Lovro Peterlin v svojih mladih letih

tem, da sem preživel pri njima več kot 20 dni, pač pa želim prebivalcem Domžal obuditi spomin na Lovro in dogodek, ki se je odigral 12. oktobra 1943 v današnji Taborški ulici. Tega dne sta gestapovec in njegova žena odkrila, da Lovro sodeluje in aktivno pomaga NOB. Gestapovec mu je grozil v njegovi kuhinji in ko je hotel vzeti pištolo in jo uperiti na Lovro, je Lovro z mize vzel kuhinjski nož in zabodel gestapovca. Vse to je gledala žena, ki je hitro pobegnila iz hiše in začela klicati na pomoč. Ko je tekla po cesti, jo je dohitel Lovro in jo likvidiral. Tako sta oba gestapovska agenta zaključila svojo klavarno kariero.

Še isti trenutek je Lovro zapustil stanovanje in odšel v partizane. Bil je borec Šlandrove brigade in pozneje kot ranjenec v eni od partizanskih bolnišnic pri Gornjem gradu. V hudi zimi 1945. leta so ga ujeli skupaj s 16 ranjenci in ga ustrelili.

Spomin na njega je samo spomenik, ki stoji ob cesti Gornji grad-Ljubno. S tem bi želel spomniti vse, ki so pozabili na junake, ki so živeli v naši sredini, pa jih ni več. Še enkrat se želim iskreno zahvaliti Tončki, ki danes živi skromno v bloku Simona Jenka v Domžalah.

Spomin na njega veže tudi mene, posebno letos, ko bi praznoval 75-letnico življenja.

Savo

RAZPIS

Na podlagi sklepa Odbora za splošne zadeve

razpisuje

TOSAMA Domžale naslednje štipendije:

- 2 ekonomska fakulteta
- 1 kemijska fakulteta
- 1 tekstilna fakulteta
- 1 višja šola za socialne delavce
- 1 višja šola za medicinske sestre.

Vloge s potrebnimi dokazili sprejema splošno kadrovski sektor 10 dni po objavi.

tega Delegatskega obveščevalca ne pozna, in da je to prvi spodrslija organizatorja razprave. Ta zelo pomemben dokument je bil dan v javno razpravo pred letnim dopustom, zaključek razprave pa naj bi bil 25. septembra – to je po končanih dopustih. Čeprav je sedaj rok razprave podaljšan do 15. oktobra, delegatske baze nismo mogli obvestiti.

Predsednik skupščine je izrazil svoje trdno prepričanje, da je napačna usmeritev, da naj bi o teh stvareh razpravljale pristojne zdravstvene skupnosti. Vprašuje koliko občinskih skupščin v Sloveniji je utegnili dati to točko na dnevni red zasedanj svojih zborov? V Domžalah je tekla sicer široka razprava, kjer so sodelovali delavci v združenem delu.

Dr. CELESTINA, direktor TOZD osnovnega zdravstvenega varstva Domžale, je delegate seznanil kaj je enoten program in kaj je dodatni program: zdravstvene storitve iz enotnega programa se ne plačujejo (rakasta obolenja, alkoholizem itd.), zdravstvene storitve iz dodatnega programa pa se plačujejo (angina itd.).

Delegat delegacije krajevne skupnosti Domžale Karel KUŠAR se strinja, da o materialu ni mogoče razpravljati, ker ga ni na vpogled. Ugotavlja, da participacija vleče za seboj ogromno administrativnega dela. Ne strinja se z 31. in 32. členom gradiva: zakaj naštevati pravice, če se jih v naslednjem členu anulira!

Meni, da bo večina naših delavcev razporejena v I. in II. skupino, torej bo tisti delavec, ki se bo v svoji delovni organizaciji bolj razdal in bo bolj produktiven, bolj udarjen. Delavec svoje začetne bolezni ne bo zdravil v zdravstvenem domu. Ali je bolje zdraviti začetno bolezen, ali šele potem, ko je bolezen že napredovala in jo bo treba zdraviti v kliničnem centru. Nadalje delegat KUŠAR ugotavlja, da je ogromno naših občanov zaposlenih v Ljubljani. Zato v Domžalah brez domicilnega principa teh samoupravnih sporazumov ni mogoče sprejeti.

Delegacija krajevne skupnosti Domžale se strinja z enotnim zdravstvenim varstvom v Sloveniji. Vsak navedeni dinar je treba utemeljiti. Kajti gradnje modernih kliničnih centrov širom Slovenije ne bogatijo naših občanov, ampak je treba opremiti naš zdravstveni dom.

Glede gradiva pa je delegat zahteval naj bo izdelano tako, da bo pristopno in razumljivo slehernemu našemu občanu!

Predsednik skupščine LENIČ je prisotne opozoril na članke v časopisu „Delo“, ki obveščajo javnost, da so slovenski sindikati zavzeli zelo pametna stališča. Delegate opozarja tudi, da je svet pri SZDL SR Slovenije zavzel določena stališča, ki nas zavezujejo, da se omogočijo razprave o tem v vsaki krajevni skupnosti in TOZD, zato predlagajo podaljšanje roka razprave do 15. oktobra.

V nadaljnji razpravi, v kateri so sodelovali delegati delegacij Lek, Papirnica Količev, krajevne skupnosti Mengeš, svetovalec za skupno in splošno porabo v oddelku za gospodarstvo in finance SOB Domžale, direktor Zdravstvenega doma Domžale, delegat delegacije krajevne skupnosti Prevoje BITENC in delegat delegacije krajevne skupnosti Domžale KUŠAR, so bili sprejeti še naslednji predlogi, stališča, sklepi in ugotovitve:

- ugotovljeno je, da bo delavec, ki dobro zasluži, dvakrat solidaren: po enotnem in dodatnem programu,
- gradivo je potrebno spremeniti v razumljiv jezik, in ga v zadostnem številu posredovati delegatom in občanom. Vsebuje naj tudi nekaj primerjalnih primerov v številkah, kajti procenti ljudi ne zanimajo;
- postavljena je bila ponovna zahteva po pravilni razdelitvi sredstev za zdravstvo;
- poudarjena je bila zahteva po navzočnosti sindikatov;
- nedopustno je zbrani denar za zdravstvo porabiti za administracijo,
- ker bodo ustvarjene različne možnosti izvajanja zdravstvenega varstva, bomo s tem nazadovali z izboljšanjem zdravstvenega varstva,

– delegati ugotavljajo, da je participacija politično nesprejemljiva, zanima jih kolikšen procent sredstev se porabi za administracijo in operativno?

– kam gre denar iz prispevnih stopenj, ki ga prispeva združeno delo? Če so v teh sredstvih zajete tudi investicije, je to treba ločiti!

Predsednik skupščine Jernej LENIČ opozori prisotne delegate, da današnja razpravo nadaljujejo v svojih delegacijah in morda bo prišlo do še nekaj pametnih predlogov, katere je treba poslati Občinski zdravstveni skupnosti Domžale, ta pa jih bo po končani javni razpravi posredovala republiški zdravstveni skupnosti Ljubljana.

Na ločenem glasovanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti, družbenopolitičnega zbora, zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine občinske zdravstvene skupnosti Domžale, so bili soglasno sprejeti:

1. sklepi občinske zdravstvene skupnosti Domžale z dne 19. 9. 1977,
2. ugotovitve in sklepi izvršnega sveta skupščine, IO skupnosti socialnega varstva Domžale in IO občinske zdravstvene skupnosti Domžale, sprejeti na skupni seji 22. 9. 1977,
3. vsi predlogi delegacij OZD in krajevnih skupnosti,
4. sklep o podaljšanju javne razprave do konca meseca oktobra,
5. sklep o skupnem sestanku predsedstva občinske konference SZDL, občinskega sindikalnega sveta in občinske zdravstvene skupnosti zaradi enotnega vodenja javne razprave.

PREDLOGI IN VPRAŠANJA DELEGATOV

1. Delegatka delegacije osnovne šole Šlandrove brigade Domžale je posredovala naslednje delegatsko vprašanje: Delegacija na osnovni šoli Šlandrove brigade je že večkrat razpravljala o funkcionalnem zemljišču, ki po zazidalnem načrtu sodi k naši šoli. Ob tem je ugotovila, da je to zemljišče premajhno in ne zadošča za interesne dejavnosti ter potrebe celodnevne šole, kar je tudi stališče staršev, ki so ga sprejeli na roditeljskem sestanku. O tem je razpravljala tudi skupščina Občinske izobraževalne skupnosti, ki smo ji zastavili enako delegatsko vprašanje na seji obeh zborov. Med drugim je sprejela predlog naj na severni strani Osnovne šole Šlandrove brigade odpade gradnja treh stolpičev, zemljišča, na katerih so locirani pa se naj namenijo za našo šolo. Ta predlog je posredovala tudi pooblaščenim strokovnim službam v občini. Zato želimo odgovor na vprašanje, kako naj sprožimo postopek za spremembo zazidalnega načrta, s katerim bi šola Šlandrove brigade pridobila ustrezna funkcionalna zemljišča.
2. Delegatka zbora izvajalcev skupščine občinske zdravstvene skupnosti sprašuje, kako je z Osnovno šolo Vencija Perka, ki še vedno nima telovadnice, čeprav vsi občani plačujejo samoprispevek za razvoj šolske mreže? Predstavnik Občinske izobraževalne skupnosti in član izvršnega sveta SOB Jakob ČERNE je pojasnil, da je podpisana pogodba za ureditev tega problema. Pričetek gradnje bo v letu 1978, rok gradnje pa je eno do dve leti.
3. Delegat krajevne skupnosti Vir predlaga, da je treba delegacijam čimprej posredovati kompletan zapisnik današnjega skupnega zasedanja zborov.
4. Na vprašanje delegata delegacije Lek Mengeš, ali se bo gradivo ponovno pošiljalo delegacijam, je odgovoril predsednik skupščine LENIČ, da bo delegacijam posredovan zapisnik oziroma izveček iz zapisnika današnje razprave, ne pa gradivo republiške zdravstvene skupnosti.

Iz zapisnika

ODMEV IZ KS LUKOVICA

Namen nas vseh je prav gotovo pospešiti samoupravno vlogo krajevnih skupnosti v naši družbi, kot jo določa ustava.

Lahko dovolj odločno rečemo, da je krajevna skupnost enakopraven partner v naši samoupravni družbi z vsemi ostalimi nosilci samoupravljanja kot so organizacije združenega dela in samoupravne interesne skupnosti.

Kolikor bo uveljavljena družbena samoupravna vloga KS, takšen bo tudi vpliv na razvijanje samoupravnih odnosov znotraj KS. Trd oreh je naše planiranje. Izdelujemo svoje programe na osnovi (večkrat tudi neučakanih) potreb in želja krajanov za urejanje našega okolja, ne da bi vedeli, če bodo naši pro-

grami dejansko tudi finančno pokriti.

Pregled dela v lanskem letu nam lahko pove, da smo si zavarovali goloba na strehi, ne da bi imeli vrabca v roki.

Praksa nam pokaže, da imajo še vedno glavno besedo zbiralci za splošno in skupno porabo, veliko manj pa ustvarjalci in porabniki teh sredstev. To pa je veliko večji problem, kot npr. vprašanje statuta, velikosti KS itd.

Tega smo res nemalokrat krivi sami oz. ljudje, ki so člani sveta KS, zbora delegatov itd., saj se vse premalo vključujejo v delo KS. Eden od dokazov je samo ugotavljanje sklepčnosti na sejah, premajhna zainteresiranost oz. zavest, da prav oni predstavljajo krajane.

Vprašanje je, zakaj ljudje, ki pristanejo, da zastopajo ostale krajane, ne delajo, se ne udeležujejo sej, ali pa se njihova aktivnost konča z zaključkom seje. Namesto, da bi delali, zavirali rokave, obračali lopate prehajajo od besed na brezpomembne, neučinkovite, nepripravljene referate. Od besed k dejanjem je zanje „španska vas“.

Kdaj bodo spoznali, da je seja, sestanek le prvi korak k izvedbi konkretne akcije in nič več. Zakaj se zavajamo!

Res obstoja dejstvo, da je KS žarišče življenjskih interesov delovnih ljudi in občanov in ena najbolj aktualnih tem sedanjega časa. Se delovni ljudje in občani dovolj zavedamo svojih samoupravnih pravic, vloge in položaja v KS in se čedalje bolj aktivno vključujemo v njeno samoupravno in družbenopolitično dejavnost?

Tukaj je omembe vredno tudi delo delegacij in vprašanje v kakšni

meri delegati vplivajo na reševanje zadev za katere smatrajo, da jih je potrebno spremeniti in za katere ugotavljamo, da niso v skladu z interesi okolja, ki ga delegati predstavljajo. Mogoče se naši delegati v KS Lukovica tolažijo z mislijo, da so bili v preteklosti bolj aktivni. Kje se izvaja dejansko v praksi, da je delegat človek, ki mu določena skupnost naloži dolžnost in ko jo opravi, da poroča tistim, ki so ga poslali, ne glede na to ali je dolžnost opravil ali ne? Kje je delegat – odposlanec, ki opravlja določene dolžnosti, ne da bi se odvajal od skupnosti, ki ga pošilja? Kje je delegat, ki se pravzaprav spreha semi in tja – če je delegat – in vzdržuje zvezo med skupnostjo, ki ga je delegirala in neko drugo skupnostjo, kamor je delegiran?

Jasno kot beli dan je, da je v vseh navedenih problemih posre-

(Nadaljevanje na 13. strani)

NAŠA OBRAMBA V VSAKO DRUŽINO

Vsa naša dejavnost in prizadevanja na področju družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora postajajo vedno bolj stvar vseh delovnih ljudi in občanov. Ne gre samo za sprovanje zakonov, ki smo jih v preteklosti sprejeli, ampak za podružbljanje vsega tistega, kar bo postalo branik naše svobode in obrambna usposobljenost nas vseh za delovanje proti kakršnimkoli napadalcu.

Če govorimo o našem obrambnem konceptu, potem govorimo o nas samih, ki prevzemamo vrsto dolžnosti in nalog, ki so nam bile do nedavnega odtujene, ker smo smatrali, da nas branijo za to poklicani organi, teritorialna obramba in oborožene sile JLA. Toda s tem, ko smo ustanovili v vseh sredinah odbore za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, smo resnično prešli v bazo in do vprašanja, kako stalno usposabljanje vse, ki smo zajeti v različne oblike družbene samozaščite, civilne zaščite in ljudske obrambe.

Ravno zaradi tega je Predsedstvo SR Slovenije razpravljalo o reviji NAŠA OBRAMBA, ki jo mnogi že poznamo tudi v naši občini. Glede na to, da je vsebina te revije prilagojena za samousposabljanje najrazličnejših sredin na vseh obrambnih področjih je vzklikla zamisel, „NAŠO OBRAMBO V VSAKO DRUŽINO.“ Zamisel je velikega pomena, saj je stalna napetost v svetu tista, ki postavlja pred našo državo in vse nas stalno budnost in pripravljenost. Akcija je zamišljena tako, da bi sleherna družina bila naročnik na našo obrambo, katere cena bi letno znašala 50,00 din, enak znesek bi za sleherno gospodinjstvo zbrali v občinskem merilu. To pa brez dvoma ne predstavlja pretirane cene za revijo, ki mesečno obsega nad 100 strani branja, ki je privlačno za vsakega izmed nas.

V občini so že stekli prvi razgovori o tem vprašanju in to v organizacijah ZRVS in Svetu za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito pri skupščini občine. Nadaljnje razprave bodo prešle v organizacije SZDL in sindikata, v vse družbenopolitične in družbene

(Nadaljevanje z 12. strani)

den nezadovoljiv sistem informiranja, kakor tudi nezadovoljiva usposobljenost, saj je neverjetno, da bi bil sicer tako pasiven odnos do izboljšav in dogajanj v KS. Torej potrebno je informiranje, usposabljanje, družbenopolitično osveščanje itd. Tudi ni dovolj informirati, usposabljanje, osveščati samo ljudi, ki so zastopani v organih KS, temveč vse delovne ljudi in občane.

Odprto vprašanje: KDAJ, kje, kako in kdo bo začel?

Serša—Kralj Helena

organizacije po vseh krajevnih skupnostih. Ne gre samo za to, da nalagamo odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v krajevnih skupnostih še novo nalogo, ampak tudi za prebujanje naše zavesti, to pa pomeni, da se bomo lahko seznanili s to pomembno revijo in se preko poverjenikov tudi nanjo naročili.

Zaradi tega je naša naloga, da se seznanimo z VSEBINO, z njenim pomenom in v našem prizadevanju pri uresničevanju družbene samozaščite in ljudske obrambe z možnimi usposabljanja za čuvanje naše varnosti.

TESNEJŠA POVEZAVA

DRUŽBENE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA KOLEKTIVNI ČLANI ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE

V okviru Zveze socialistične mladine Slovenije kot vzgojne organizacije mladih, imajo družbene organizacije in društva posebno vlogo in pomen. V teh organizacijah se združujejo mladi na osnovi lastnih interesov in hotenj — prav to pa je pomembno pri usmerjanju mladih v vzgojnem procesu v duhu samoupravnega socializma, v njih se oblikuje mladostnikova osebnost, neprisiljeno, skladno ob zadovoljevanju njihovega lastnega interesa.

In prav ta osnovni element je bil vzpodbuda, da začnemo z javno razpravo o vlogi družbenih organizacij in društev v idejni in akcijski enotnosti mladih. Drugi prav tako bistven element pa je problematika delovanja družbenih organizacij in društev v posameznih sredinah. Javna razprava je potekala v vseh osnovnih organizacijah ZSMS in v vseh osnovnih oblikah organiziranja navedenih organizacij.

Kolektivni člani ZSMS so: Zveza tabornikov, Zveza telesnokulturnih organizacij, Zveza organizacij za tehnično kulturo, Planinska zveza, Počitniška zveza, Zveza kulturnih organizacij, Strelska zveza, Glasbena mladina, Gasiška zveza, Rdeči križ, Gibanje znanost mladini in Zveza pionirjev Slovenije.

Vsi omenjeni imajo veliko vlogo in neposreden vpliv pri izgradnji in razvoju vsestranske socialistično usmerjene osebnosti. Povečanje izobraževalne vloge je nedeljiv del samoupravnega in socialističnega izobraževanja mladih.

Vzpostavitev kolektivnega članstva družbenih organizacij v ZSMS je izraz opredelitve mladih, ki naj v svojih sredinah prispevajo k skupnim ciljem naše družbe v njeni socialistični izgradnji. Uskla-

Ne z naročnino, ampak z občutkom za varnost in kot pripomočkom pri usposabljanju, bomo v našem „družinskem proračunu“ našli minimalna sredstva in ob pomoči družbene skupnosti dobili zanimivo branje in možnosti stalne pripravljenosti v široki fronti združenih ljudi, ker bomo v stanju reševati še tako hude naravne nesreče in iz bogate zakladnice našega narodnoosvobodilnega boja črpati taktiko za borbo proti psihološkim pritiskom, diverzantskim dejavnostim in morebitnemu napadalcu na našo svobodo in neodvisnost.

Akcija, ki jo je sprožilo Predsedstvo SR Slovenije, mora priti do nas v krajevne skupnosti, to je tja, kjer se usposabljammo za vse oblike zaščite in odpora. Zaradi tega naj bodo v prihodnjih mesecih naša prizadevanja ponovno enotna v geslu: „NAŠO OBRAMBO V VSAKO DRUŽINO.“

ditev delovnih načrtov družbenih organizacij in društev z akcijsko političnim programom in statutom ZSMS ter njihova realizacija, je pri organizacijah, ki so to že izpeljale, pokazala pozitivne rezultate, ki so prvenstveno vidni v preoblikovnem odnosu družbenih organizacij k družbenim vprašanjem in v čvrstem povezovanju njihovega delovnega programa z delom, cilji in interesi mladih iz sredin, kjer živijo in delajo. Dogovarjanje in sporazumevanje kot instrumenta samoupravnega sistema morata v vseh biti osnovna smer njihovega hitrejšega odpiranja do svojih sredin. V javni razpravi, ki teče v Sloveniji, so nakazane zlasti naslednje pomanjkljivosti dela:

- ni dosežena zadovoljiva kvaliteta v programski in idejni orientaciji;

- veliko število akcij družbenih organizacij in društev je manifestativnega značaja in manj delovnega;

- v družbenih organizacijah in društvih je včlanjeno še vedno premalo mladih iz združenega dela;

- večja aktivna povezanost osnovnih organizacij ZSMS in osnovnih organizacij družbenih organizacij in društev v krajevnih skupnostih, šolah in fakultetah;

- družbene organizacije in društva morajo posvečati večjo pozornost vzgojnoizobraževalnemu procesu v okviru svojega dela;

— mlademu človeku je potrebno omogočiti, da jasno izrazi svoje interese, hotenje in želje.

Javna razprava se je opredelila tudi glede zaključkov, ki naj bi bili sprejeti. Vse osnovne sredine imajo možnost te zaključke dopolnjevati, jih spreminjati in dodajati nove. Naj navedem le nekatere:

1. V vseh kolektivnih članih ZSMS je potrebno s skupno akcijo in neposrednim delovanjem vzpostaviti socialistične, demokratične, samoupravne odnose zasnovane na delegatskih principih. Tiste družbene organizacije in društva, ki še niso uskladile svoje statute in delovne programe s statutom in akcijsko političnim programom ZSMS in ZSMJ, morajo to storiti takoj.

2. Večje angažiranje za idejno-politično in druge možnosti dela delegacij oz. delegatov v družbenih organizacijah in društvih, konferencah ZSMS, njihovo izobraževanje, spremljanje, analiziranje njihovega dela. Potrebno je takoj uskladiti programe.

3. Temeljito je potrebno analizirati idejne osnove delovnih programov, ki morajo izražati vsebinske interese in potrebe združenega dela.

4. ZSMS in družbene organizacije ter društva morajo izdelati skupen program idejno-političnega usposabljanja, ki bo prilagojen specifični dela.

5. Delovna in izvršilna telesa ter organi ZSMS in družbenih organizacij in društev morajo biti nosilci usklajevanja delovnih programov in posameznih aktivnosti, ker je le-to osnova za ustvarjanje kolektivnega članstva.

6. Nujno potrebno je usklajevanje med organi in telesi SZDL, družbenih organizacij in društev ter ZSMS od osnovnih oblik delovanja do republiških nivojev.

7. Nujno potrebno je ustvariti večjo akcijsko, kadrovsko in materialno povezovanje družbenih organizacij v akcijah, ki imajo širši skupni interes.

8. Neposredna obveznost in odgovornost vseh je povečanje članstva družbenih organizacij in društev ter formiranje osnovnih oblik organiziranja v sredinah, kjer jih še ni.

9. Formiranje aktivov ZSMS v vseh oblikah organiziranja družbenih organizacij in društev.

10. Vodstva družbenih organizacij in društev morajo odražati strukturiranost organizacije in morajo brezpogojno spoštovati merila o reelekciji in rotaciji in enotnem mandatnem obdobju. Potrebno je oblikovanje kadrovske evidence.

V. G.

KOMUNALNO PODJETJE DOMŽALE

OBVESTILO

Komunalno podjetje Domžale obvešča cenjene porabnike komunalnih storitev, da je preselilo svoje poslovne prostore iz Ljubljanske 65 v stolpnico C 3 v Ulici Ljube Šerčerja.

Naslov sedeža delovne organizacije se glasi:
KOMUNALNO PODJETJE DOMŽALE
61230 Domžale
Ljube Šerčerja 4

PREDLOG NOVIH ŠTIPENDIJ

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU PREDLOGA SPREMENB IN DOPOLNITEV DRUŽBENEGA DOGOVORA O OBLIKOVANJU IN IZVAJANJU ŠTIPENDIJSKE POLITIKE V SR SLOVENIJI

Zbor podpisnikov družbenega dogovora o oblikovanju in izvaajanju štipendijske politike v SRS je izdelal osnutek predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvaajanju štipendijske politike v SR Sloveniji, ki je v javni razpravi do konca oktobra 1977. Zbor podpisnikov bo predlog obravnaval in sprejemal v drugi polovici meseca decembra 1977. leta. V času javne razprave je potrebno v sodelovanju z ustreznimi strokovnimi organi in službami proučiti odnose med splošnimi oz. načelnimi ter konkretnimi določili sedanjega družbenega dogovora in osnutka predloga ter možnosti prenosa obstoječih in predlaganih konkretnih obvezujočih določb iz družbenega dogovora v samoupravni sporazum o štipendiranju. Javna razprava in strokovne ocene naj pokažejo, ali naj bosta hkrati pripravljena družbeni dogovor in samoupravni sporazum. V tem času je potrebno opraviti tudi pravno-strokovne in druge ustrezne redakcije. Hkrati s samoupravnim sporazumom o štipendiranju bodo v obravnavi tudi merila o načinu in pogojih združevanja sredstev za štipendiranje ter o solidarnostnem prelivanju združenih sredstev, pravila o delu skupščin delegatov podpisnic samoupravnega sporazuma, morebitni samoupravni sporazum o kršitvah in sankcijah ter poslovnik.

Potek javne razprave

1. Nosilci javne razprave so vsi podpisniki družbenega dogovora:

- v SZDL razpravljajo o osnutku predloga sveti za vzgojo in izobraževanje in izvršni odbori občinskih konferenc SZDL;

- v sindikatih izvedejo javno razpravo v občinskih svetih ZSS;

- v skupščinah občin obravnavajo osnutek zbori združenega dela;

- v ZSMS se vključijo v javno razpravo predsedstva OK ZSMS in univerzitetnih konferenc, konference mladih v izobraževanju in drugi;

- gospodarska zbornica razpravlja o osnutku v ustreznih zborničnih organih na ravni republike in regij;

- osnutek naj obravnavajo tudi vse občinske skupne komisije podpisnice samoupravnega sporazuma o štipendiranju;

- vse republiške in občinske interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti;

- združenja, skupnosti vzgojnoizobraževalnih organizacij in drugi podpisniki družbenega dogovora obravnavajo osnutek;

- Zveza komunistov se vključuje v javno razpravo preko vseh prej navedenih organizacij, orga-

nov in drugih.

2. Udeleženci posredujejo pripombe, mnenja, predloge in stališča svojim republiškim vodstvom.

3. Republiška vodstva in organi podpisnikov družbenega dogovora bodo pripombe, predloge, mnenja in stališča iz javne razprave v svojih matičnih okrožjih uskladili in se o njih izrekli ter jih nato posredovali delovni skupini.

4. Potrebno je razpravljati tudi o predlogu o poenotenju evidenc o štipendistih.

5. Osnutek predloga je kot priloga objavljen v Delavski enotnosti.

Vsebina sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o štipendiranju

V Sloveniji je potrebno določiti enotne kriterije štipendiranja, ize-nati možnosti kadrovanja organizacijam združenega dela iz manj razvitih in obrobni predelov naše republike in učence in študente za uspehe v šoli primerno nagraditi in spodbujati k boljšim rezultatom, zlasti še h kvalitetnemu in pravočasnem končanju študija ter obe-nem spodbujati mlade za izobraževanje v skladu z družbenimi potrebami, njenimi sposobnostmi in nagnjenji.

Novi družbeni dogovor na prvo mesto postavlja kadrovske štipendije, ki jih morajo TOZD oz. OZD razpisovati hkrati, svoje kadrovske potrebe pa morajo izkazovati v začetku vsakega leta. Kadrovske štipendije so osnova štipendiranja, zato bodo podpisniki dogovora skrbeli, da bo prejemal kadrovske štipendije pretežen del novih kadrov, ki jih predvidevajo programi kadrovskih služb. Več variant je glede višine kadrovske štipendije, novost pa to, da učni uspeh ni več edini kriterij za pridobitev kadrovske štipendije.

V zvezi s štipendijami iz združenih sredstev naj se uveljavljajo enotni kriteriji za štipendiranje učencev in študentov, ki zanje združeno delo še nima neposrednega kadrovskega interesa in jih starši v času šolanja ne morejo v celoti vzdrževati. Sredstva se združujejo v občinah, podpisnice pa prevzamejo tudi obveznost solidarnega prelivanja združenih sredstev v manj razvite občine in v občine, ki v njih združena sredstva ne bodo zadoščala, kar uredijo podpisniki samoupravnega sporazuma z merili o načinu in pogojih združevanja sredstev in za zagotavljanje solidarnostnega prelivanja združenih sredstev. Skupno komisijo bo nadomestil zbor delegatov, ki bo gospodaril z združenimi sredstvi preko delegatov delavcev v združenem delu.

Štipendija iz združenih sredstev upošteva stroške šolanja in obsega mesečno: osnovno štipendijo, ki upošteva del življenjskih stroškov

Tiskarna Delavske univerze Domžale tiska vrsto glasil za delovne organizacije in sicer ne samo za našo občino – Kemilak, Naš napredek, Delavec delavcu – ampak tudi za delovne organizacije širom Slovenije. To delo poteka v tesni povezavi z Ljubljanskim dnevnikom in predstavlja obliko medsebojnega sodelovanja in zagotavljanja informativne dejavnosti na širšem območju. Poleg že navedenih glasil, tiskamo še naslednja: Gehatejevec – Gostinskohotelsko podjetje Ljubljana, Donitovi razgledi – Donit Medvode, Odiseja – študentsko glasilo neznanih letečih predmetov Ljubljana, Interevropa – Interevropa Koper, Delfin – Kreditna banka Koper, Harman – Tobačna tovarna Ljubljana. Dane so možnosti, da bi v tiskarni v Domžalah lahko tiskale svoja glasila tudi ostale delovne organizacije z območja naše občine

(prehrana, obleka, obutev, šolske potrebščine, kultura in rekreacija), dodatek k osnovni štipendiji za povečane stroške za čas šolanja zunaj kraja stalnega bivališča, dodatek za stroške prevoza v šolo.

Pri presoji materialnega stanja bodo morali biti upoštevani vsi dohodki družine, elementi primer-nosti za izbrani poklic, smer šolanja, potrebe po kadrih, učni uspeh in usklajenost s predhodnim vpisom.

Pri presoji upravičenost do štipendije se upošteva mnenje krajevne skupnosti in skrbstvenih služb oz. skupnosti.

Vse štipendije morajo biti javno razpisane in to za vso SR Slovenijo hkrati, o obliki, načinu in pogojih skupnih razpisov se posebej dogovore podpisniki.

Štipendijska razmerja se urejajo s pogodbami, ki vsebujejo:

- obveznosti štipendista do štipenditorja (delovna praksa), določila o višini štipendije in čas, ko mora štipendist šolanje končati in začeti delati v združenem delu štipenditorja;

- obveznosti štipenditorja, ki mora redno nakazovati štipendije in nuditi zaposlitev po končanem šolanju;

- obveznosti povrnitve štipendije, če štipendist ne izpolni pogodbenih obveznosti, razen v primerih, ko je vzrok neizpolnitve obveznosti daljša bolezen ali trajna nezmožnost za delo in šolanje;

- druga določila, ki naj prispevajo h hitremu in kvalitetnemu študiju oz. bodo izhajala iz samoupravnega sporazuma o štipendiranju in iz splošnih aktov štipenditorjev.

Z novim družbenim dogovorom

naj bi bili vsi podatki iz evidence s področja štipendiranja javni, ome-njene pa so tudi sankcije, ki sledijo kršitvam posameznih podpisnikov. Družbeni dogovor se zaključuje z opredelitvijo nalog posameznih udeležencev in prehodnimi in končnimi določbami.

Akcija ZSMS

Na seji predsedstva Občinske konference ZSMS Domžale, je bila ustanovljena posebna delovna skupina za spremljanje javne razprave o osnutku predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvaajanju štipendijske politike v SR Slovenije, ki jo vodi predsednica Občinske konference ZSMS. Na tej seji so bili sprejeti tudi nekateri sklepi, ki se že izvajajo in sicer:

1. Delovna skupina je na dveh sestankih proučila osnutek predloga in dala nanj svoje pripombe.

2. Sprejet je bil dogovor, ki se že tudi izvaja in sicer, da se v vseh osnovnih sredinah začne s to javno razpravo. Ugotavljamo, da je bila izvedena že v več kot polovici osnovnih organizacij.

3. Ko bo razprava zaključena, bo skupna seja konference mladih delavcev, konference mladih v izobraževanju in delovne skupine, ki bodo uskladile posamezne pripombe, predloge, mnenja in stališča.

4. Na svoji seji v mesecu oktobru bo predsedstvo še zadnjič razpravljalo in dalo svoje predloge na osnutek.

5. O osnutku smo se pogovarjali in ga obravnavali na seminarju vodstev osnovnih organizacij.

V sodelovanju s OK SZDL bomo pripravili skupno sejo s svetom za izobraževanje in vzgojo, zbor podpisnic družbenega dogovora v naši občini je o tem že razpravljal, prav tako občinski sindikalni svet, v mesecu oktobru pa bo o tem verjetno razpravljal tudi zbor združenega dela. Vera Grošelj

PRIJATELJSKI OBISK V KS VIR

Prvo srečanje predstavnikov Krajevne skupnosti Belišče in Krajevne skupnosti Vir je nakazalo vrsto odprtih vprašanj za medsebojno sodelovanje in možnosti pobratenja med obema krajevnima skupnostima

Sredi septembra letos so KS obiskali gostje iz Belišča, kraja iz bližine Osijeka. Pripotovali so v Slovenijo, da so si ogledali proizvodnjo v Papirnici Količevu in se seznanili z delovanjem v KS Vir.

Belišče, to je velik Kombinat na Hrvaškem blizu Madžarske meje. Madžari so v veliki meri krojili zgodovino tega kraja, bili so lastniki lesne proizvodnje, ki se je do danes razširila v pomemben Kombinat za vso Jugoslavijo. Ko so tovariši prispeli v KS so jih sprejeli predstavniki KS in DPO. Predstavili so jim KS, njene prebivalce, njeno industrijo, delovanje posameznih DPO in delegatsko delovanje v KS ter vse probleme, katere trenutno rešujejo. Gostje so se zahvalili za tovariški sprejem in spregovorili so tov. Radenko Župan podpredsednik KS, Anton Šokac, Ivica Horžić, Osvald Janković, Nikola Radić, Marko Kapor in drugi. Povedali so, da so navdušeni nad naravnimi lepotami Slovenije in nad sprejemom, ki so ga bili deležni v Sloveniji. Nato so nam prikazali življenje v njihovi KS in tudi v Kombinat. Tako so rekli

„Belišče je kombinat, delavci v Kombinat. pa so prebivalci Belišča in člani KS.“

V prijateljskem pogovoru se je izkazalo, da veliko skupnih idej in zamisli povezuje obe krajevni skupnosti. Pogovor je privedel do želje, da bi se obe krajevni skupnosti pobratile. Mnogo se sedaj razmišlja o tem v obeh krajevnih skupnostih. Pobratili bi se krajani dveh različnih narodnosti. Rezultati bi se kazali v kulturno-prosvetni dejavnosti in drugih samoupravnih interesnih dejavnostih. Kasneje bi mogoče pritegnili šole in tako bi raslo bratstvo tudi med otroci.

Mnoge KS ali občine so si poiskale v drugih republikah sebi odgovarjajoče kraje in ljudi. Z njim nenehno krepijo prijateljske stike in tovariške odnose. In to delovanje se je dosedaj izkazalo kot izredno pomembno za razvoj in utrjevanje bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi. Če bo do pobratenja prišlo, potem čakajo KS Vir velike in odgovorne naloge, da bo pripeljala vse zasnovane ideje do uspešnih rezultatov.

Sonja Zorman

je 95 % Mozambičanov. Osnovnih šol v našem smislu ne poznajo. Moralna dolžnost vsakega pismenega je, da nauči pisati ostale. Dežela ima le tri srednje šole in univerzo s petsto študenti.

Ob koncu letošnjega leta bodo imeli 1. kongres mladinske organizacije. To bo enotna mladinska organizacija, v kateri bodo našli mesto vsi mladi. Organizacija bo številčno močna, saj je večina ljudi v Mozambiku mladih, kar vidimo že iz podatka, da je poprečna meja umrljivosti 48 let. V svoj program bodo zajeli predvsem naslednje naloge:

- dvig produktivnosti in gospodarstva,
- obramba države,
- vzgoja in izobraževanje.

Dve uri, ki jih je prebil med nami gost iz neuvrščene prijateljske dežele, sta hitro minili. Kar žal nam je bilo, ko smo mu morali zaželeto srečno pot in prek njega sporočiti pozdrave in najlepše želje mladim v Mozambiku.

Prijetni Mozambičan se je zahvalil za topel sprejem in povedal, da bo izkušnje, ki jih je dobil pri nas, koristno uporabil pri akcijah mozambiške mladine.

Igor Lipovšek

Mladinska delegacija iz Mozambika se je s predstavniki osnovne organizacije ZSMS Radomlje pogovarjala o delovanju mladine v obeh državah

OBVESTILO

Vpisovanje otrok v prvi razred za šol. leto 1978/79, rojene do 31. decembra 1971 in pogojno, rojene do 30. junija 1972 bo **22. oktobra 1977 od 8. do 12. ure v prostorih Osnovne šole Šlandrove brigade Domžale, Bistriška c. 19.**

Za zamudnike pa bo vpisovanje še v sredo 26. oktobra od 8. do 12. ure in v četrtek 27. oktobra od 15. do 18. ure v pisarni šolskega psihologa.

S seboj prinesite rojstni list.

Zaradi prostorske stiske na šoli vas prosimo, da upoštevate svoj šolski okoliš.

Ravnateljstvo

OBISK IZ MOZAMBIKA

Na povabilo Republiške konference ZSMS je bival v Sloveniji Narais Matos, predsednik mednarodne komisije mladinske organizacije iz Mozambika. Na svojem kratkem obisku se je mudil v Ljubljani, Bohinju in Domžalah, prisostvoval pa je tudi seji OO ZSMS Radomlje.

Mladi smo mu prikazali življenje in delo v krajevni skupnosti ter naši občini in dejavnost mladine ter njeno vlogo pri reševanju družbenih problemov. Ker pa se ne dogaja, da bi lahko vsak dan izvedli novice o daljni deželi iz prve roke, smo prijaznega Afričana kar zasuli z vprašanji. Najprej je povedal nekaj splošnih značilnosti, nato pa vse odgovore sklenil v skupno pripoved.

Portugalska kolonija se je osamosvojila leta 1974. Trikrat je večja kot Jugoslavija, a ima le 12 milijonov prebivalcev. Po osvoboditvi iz kolonialnega jarma je za-

čela težko pot iz zaostalosti. Dežela je imela zelo malo industrije, saj je bila le surovinska baza. Sedaj se trudijo državo industrializirati in odpraviti veliko nepismenost. Zaradi rasističnih sosed (Južno afriška republika, Rodezija) morajo krepiti tudi obrambno moč.

Poglavitne naloge celotne dežele so tudi naloge mladine. Tako mladinci sodelujejo pri gradnji mest, cest in industrije ter pomagajo pri pospravljanju pridelkov. Veliko pozornost posvečajo idejnemu izobraževanju in vzgajanju mladine. Idejna zavest mladih ter želja po obrambi domovine je zavidljivo visoka. K vojakom vstopajo mladinci že s petnajstim in šestnajstim letom. Njihova vodilna ideologija je marksizem, komunistična partija pa se v spomin na osvobodilno gibanje imenuje FRELIMO.

Narais Matos predava kemijo na univerzi in zanimivo je bilo slišati o šolstvu v Mozambiku. Nepismenih

OBJAVA

VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD OBČINE DOMŽALE

Svet delovne skupnosti
o b j a v l j a
naslednja prosta delovna mesta

1. Vzgojiteljico za nedoločen delovni čas v vrtcu „Janko“ Ihan. Pogoji: vzgojiteljska šola.
2. Šoferja B kategorije za nedoločen delovni čas. Pogoji: KV ključavničar in po možnosti izpit za kurjača centralnih kurjav.

Pogodbeno zaposlimo več upokoencev za nekaj ur tedensko za hišniška dela v naših vrtcih.

Pismene prijave z dokazili sprejema uprava zavoda Domžale, Savska 3, v 15 dneh po objavi.

RAZGOVOR O ČISTEM OKOLJU

V Ihanu imamo hortikulturno društvo, ki je edino tovrstno društvo v občini. Ponudila se mi je priložnost in izkoristil sem jo za nekajminutni razgovor s predsednikom društva Tonetom Čičem.

Kot je v navadi, bi najprej prosil za opis nastanka društva?

Člani odbora za varstvo okolja in narave pri tukajšnji KS smo začutili potrebo po razširjeni dejavnosti. Tako je iz tričlanskega odbora v začetku marca nastalo hortikulturno društvo, za katerega je bilo potrebno dvanajst podpisnikov, štel pa je okrog petindvajset članov.

Pa začetna sredstva?

Vir začetnih sredstev nam je bila KS Ihan. Za osnovno sredstvo, pa smo vzeli prostovoljno delo naših rok.

Ali so sadovi dela že vidni?

Več ali manj. Že v začetku leta smo organizirali odvoz smeti na območju Ihana in Preloga, v marcu

je bilo kvalitetno izvedeno predavanje ing. Mihe Ogorevca na temo: „Olepšajmo naše okolje“, izpeljali smo več akcij čiščenja in urejanja okolja (otroški vrt, park v samem središču kraja), postavili smo opozorilne table za vzdrževanje čistega okolja.

Gotovo je pot v prihodnost že začrtana, ali ne?

Vsekakor, pravkar nestrpno čakamo na dokončno sprejetje statuta društva, saj se bo tako zaradi velikega interesa članstvo močno povečalo. Ker se bo v našem kraju gradilo novo pokopališče, želimo, da bi se pri ureditvi kar najbolje izkazali. Po desetih letih mislimo prihodnje leto ponovno organizirati razstavo cvetja in se čimbolj uspešno vključiti proslavljanju 750-letnice Ihana.

Lahko jim čestitamo k dosedanjemu delu in jim zaželimo srečno roko tudi v prihodnosti.

Jane Gregorič

Člani hortikulturnega društva v Ihanu redno urejajo okolje tako, da kraj dobiva vse lepši videz

OKOLJE — NAŠA SKRB

Vzgoja krajanov, da bomo varovali svoje okolje, zrak in naravo je trenutno ena izmed najpomembnejših nalog naše družbe. Sleherni človek mora varovati svoje okolje, sicer bi se resnično utegnile uresničiti katastrofalne napovedi svetovnih znanstvenikov. Mnogo imamo priložnosti poslušati na TV, radiu, brati v časopisih in knjigah o onesnaženem okolju, ki predstavlja smrtnega sovražnika. Veliko dela je bilo od prvih opozoril pa do danes že opravljenega, vendar vsa ta dela ne pomenijo mnogo, dokler vsak posamezni krajan ne bo čutil potrebe po čistem, urejenem in zdravem okolju.

KS Vir je vložila veliko materialnih sredstev, da je zasula in uredila tisto veliko, smrdljivo, opuščeno gramozno jamo, ki je predstavljala javno odlagališče

smeti. Vendar se mnogi krajanje z dejstvom, da jame ni več, zelo težko sprijaznijo. Ne znajo se pravzaprav posluževati lastnih smetnjakov, ki jih redno prazni Komunalno podjetje Domžale in pogostega kasovnega odvoza odpadnega materiala. Še mnogi kar po stari navadi tvorijo smeti na bregu Bistrice in celo na zasut in urejen prostor, kjer je včasih bila jama, kljub opozorilnim znakom. KS je zato prisiljena ukrepati s pomočjo zakonov in družbenega reda.

Kot smo sami odgovorni, da je čisto in urejeno naše stanovanje in naše dvorišče, tako bi morali čutiti, da smo odgovorni tudi za urejenost širše naše okolice, se pravi celotne KS Vir. Površine, ki smo jih pridobili z zasutjem jam bi lahko čudovito izrabili. Zgradili bi otroško igrišče, športno igrišče in

še marsikaj. To predvsem naš srednjeročni plan, ki smo ga sestavili s pomočjo želja in potreb krajanov, zahteva. Dalo bi se ponekod z minimalnimi sredstvi napraviti lepe zelenice oziroma parke in s tem bi veliko prispevali k lepšemu izgledu našega kraja.

V varstvo človekovega okolja pa sodi seveda tudi izgradnja kanalizacije.

Kanalizacija bo poskrbela za vse strupene in smrdljive odplake, ki bi utegnile zastrupljati pitno vodo. Od vseh nas zavis, kako hitro bo gradnja tega velikega in dragega objekta stekla.

Krajanje, skrbite za svoje okolje in sporočite vse tiste, ki bi se svoje dolžnosti ne zavedali.

Sonja Zorman

DELOVNI PIONIRJI V MENGŠU

Vsako jesen še pred tem, ko stopimo v novo šolsko leto in kujemo in oblikujemo nov načrt za delo, pregledamo minulo delo. Razglabljam o katere naloge smo pravilno in lepo izvršili, kje se nam je zatikalo in kje moramo bolj stisniti pesti in poprijeti za delo, skratka delamo obračun vseh dejavnosti za preteklo obdobje.

Tudi pri nas na šoli in v sami pionirski organizaciji se je močno odražalo leto, ki je polno praznovanj in zgodovinskih oboležij. Ob vsaki priveditvi in še tako majhni akciji se je odražala samozavest in požrtvovalnost mladih. Ni bilo treba mnogo prigovarjanj in prošenj, da izvršimo akcijo, bodisi v okviru JPI ali v okviru del, ki jih je organizirala krajevna skupnost. Ob vsaki je bilo čutiti pravo zavest mladih pionirjev, ki se že dokaj čutijo odgovorni za zadane jim naloge. Kdor je spremljal njihovo celoletno delo je prav lahko razbral, da ni bila težnja samo v izobraževanju, temveč tudi v vzgoji mladega rodu, ki naj še vnaprej pokaže kolektivno moč, udejstvovanje, samodisciplino in požrtvovalnost.

Kot vse organizacije v kraju in v podjetjih, si tudi naša po članstvu najmlajša — predhodno za celoletno obdobje pripravi program dela. Ker je delo zelo obsežno, pestro in večkrat tudi odgovorno, si ga razdelimo po krožkih in interesnih dejavnostih. Teh ni bilo malo. Razdelili smo jih po interesnih področjih.

KULTURNO UMETNIŠKO PODROČJE

Otroci se še kot cicibani radi igrajo s punčkami in sami sestavljajo dialoge in monologe. Prav ti se pozneje vključijo v LUTKOVNI KROŽEK. Vodja krožka tov. Zierenfeld Marija je v krožek vključila 20 pionirjev. Sami so izbirali igre, pripravljali scene in kostume. Največji uspeh za pionirje je, ko sami vodijo lutko, igrajo in govorijo. Pripravili so predstavo za šolske, predšolske otroke in otroke staršev, ki delajo v LEK-u. Predstava je bila kombinacija žive igre in igre lutk — igrač.

Naj nadaljujem s predstavami, ki so jih pripravili igralci in recitatorji dramsko—recitatorske skupine. Osrednja predstava je bila vsekakor predstava PEHTE. Tovarišica IPAVEČ Majda jo je pripravila in zrežirala v okviru trzinke dramske skupine. V njej je nastopalo 30 naših pionirjev. MOJCA je bila v nekaterih prizorih bolj prepričljiva kot filmska MOJCA. Skoraj enourni recital smo pripravili skupaj z mladinskim zborom. Po mnenju mnogih poslušalcev in gledalcev je dosegel pravo umetniško raven.

V okviru praznovanj 85—letnice rojstva tovariša TITA in 40—letnice od ustanovitve kongresa KPS, smo pripravili praznovanje za Osnovno šolo MENGŠ, "MELODIJO", "TRAK" in Krajevno skupnost Mengeš.

Odrske scene za vse prireditve vestno pripravijo člani likovnega krožka. Njihov mentor prof. PETRIČ je med njimi vzgojil že prave umetnike-pionirje. Pripravili so samostojno razstavo na temo 40 let KPJ in NOB. Na isto temo so se prijavili za natečaj JPI, sodelovali na grafičnem bienalu v KOSTANJEVICI.

Trije pa so se udeležili dvodnevne GROHERJEVE kolonije v Škofji Loki.

Ob zaključku šolskega leta so se skupaj z zgodovinarji udeležili srečanja mladih zgodovinarjev in likovnikov v Trbovljah. Zgodovinarji so se udeležili tekmovanja na temo TITO in njegovo delo, likovniki pa so slikali teme iz NOB.

Literarni krožek je v preteklem letu pričel z delom po točno začrtani poti. Tovarišica CVETKOVA skuša v krožkarjih vzbuditi ljubezen do lepe slovenske knjige, da znajo sami s primerjavo raznih stripov in slabih del ugotoviti kaj je lepo, kaj je dobro. Med drugim si ogledajo filme ali dramsko delo in skupno dajejo oceno predstavam.

Tesno z njimi sodelujejo novinarji. Ti izdajajo šolsko glasilo KORAKI. Izdali so dve številki glasila. Prav tako so urejali stenski časopis. KORAKI v avli šole, kjer zraven prispevkov objavljajo tudi izdelke učencev nižjih razredov. V avli šole imajo skrinjico, v katero učenci oddajajo prispevke. Te pregledajo, uredijo in objavljajo. Učence spodbujajo k sodelovanju s tem, da v vsaki številki tri najboljše prispevke nagradijo s knjižnimi nagradami.

V KORAKIH je nekaj stalnih rubrik; anketa, mladi novinarji, iz sveta domišljije, ali ste vedeli, športna stran, moda za mlade in drugo. Uspeli so kupiti ciklostilni stroj tako, da je glasilo res glasilo pionirjev.

Upamo si trditi, da je naš kraj znan po tem, da ljudje radi prepevajo in da imajo lepe glasove.

Kar trije zbori, v katerih je preko 100 mladih pevcev prepevajo partizanske, narodne in umetne pesmi. Ob takem učenju in vzgoji, ki jo daje neumorni pedagog tovariš OSREDKAR Janez smo sigurni, da bo to nekoč dober podmladek pevskega zbora pri mengeški SVOBODI. Ni je prireditve, na kateri ne bi nastopil ali otroški ali mlajši mladinski ali mladinski zbor. Pesem iz mladih grl je odmevala v dvorani, v avli šole, pa v tovarnah in na reviji v občini.

Naredili so še več. Pri dramsko—glasbenem krožku so v 3 mesecih dokončno našudirali otroško opero JANKO in METKA. S svojim orkestrčkom, zborom in solisti so jo posneli za RADIO — LJUBLJANA, kjer bo za javnost predvajana 24. oktobra letos.

Med nastopajočimi so se na prireditvah pomešali tudi mladi folkloristi. Skupino sestavlja 8 plesnih parov. Vsi so učenci 7. razredov. Plešejo splet gorenjskih plesov in belokranjsko kolo LEPA ANKA. Imajo svoje noše za izvajanje obeh plesov.

Naštudirali, a še ne dokončno utrdili, so gorenjsko ŠUŠTARSKO, MARZULIN, ZIBENŠRIT in TAPOŽUGANO ter belokranjske "FRUŠKE JABUKE". Vaje so imeli dvakrat tedensko in so nastopali v domu počitka, v avli šole in na zaključni prireditvi v dvorani. Skupino spremlja na harmoniko ŠARC Matej, tudi učenec 7. razreda.

Na poljudno znanstvenem področju so se zlasti izkazali biologi. Tovarišica ZORNADA Ivanka je pravi ekspert na poti raziskovanju rastlinstva v šolskem okolišu.

Pionirje zna pritegniti k delu in jih tako navdušiti, da ima skoraj vsaka hiša kjer je doma član biološkega krožka svoj akvarij in herbarij.

(Nadaljevanje na 17. strani)

Tudi letos so dijaki Tehniške srednje usnjarske galanterijske šole pripravili ob koncu šolskega leta razstavo, ki so si jo ogledali številni obiskovalci

Zlasti raziskujejo posebne primerke rastlin in živali na GOBAVICI. O tem vodijo strokovne zapise in podatke. Redno v vseh letnih časih obiščejo parke v Ljubljani in Volčjem potoku.

Nadvse zanimivo so organizirali biološki KVIZ z domžalsko osnovno šolo. Njihova želja je povezati se z biologi iz ene izmed primorskih šol in si tako izmenjavati izkušnje pri svojem delu.

Tehnično področje sta zastopala zlasti prometni in foto krožek. Fotografji so imeli polne roke dela, saj jim je vodja SKOK Janko nalagal vedno nove naloge. Pripravili so vse potrebno za lastno temnico. Sami so slikali in razvijali fotografije, slikali so priložnostne akcije, prireditve in najlepše primerke fotografij poslali na razstavo šolskih fotografij na Jesenicah. Z mlajšimi pionirji so izdelovali fotograme, ki so bile že kar umetniške slike v malem. Pri teoretičnem delu so spoznavali aparate, vodenje z njimi, tehniko, fotografiranje in razvijanje.

Ob vsem delu v krožkih smo se udeleževali natečajev, ki jih predpisuje JPI. Pri izbiri člankov za PIONIRSKI LIST je učenka ŠKARJA Simona dobila nagrado za literarni prispevek. Zaključni pregled uspehov JPI pa smo pripravili v dneh od 25. maja do 5. junija. V teh dneh smo s krajevno skupnostjo podpisali samoupravni sporazum s katerim smo se obvezali, da bomo v dobi dveh let skrbeli za zgodovinsko spominska obeležja in parke v kraju. To akcijo bodo redno opravljali učenci in učiteljice četrtilnih razredov.

29. maja smo pripravili bogato razstavo izdelkov iz odpadnih surovin. Pionirji so le-te izdelovali že več tednov pred razstavo. Bili so zelo domiselni in tovarišice iz oddelka za podaljšano bivanje so bile večkrat v dilemi,

katero izdelke naj razstavijo in kam. Ob slovesni otvoritvi razstave smo nagradili najboljše pionirje pionirskih oddelkov.

Zelo skrbno smo opravili nalogo o zaščiti okolja. Na javna mesta smo obesili opozorilne napise, ki so opozarjali mimo idoče na čistočo in red v kraju. Izvedli smo anketo, kako vpliva na okolje delovne organizacije in krajan. Odgovori, ki so jih dali anketiranci, so zelo zanimivi. Tovarišica JELOČNIK-ova, ki je pripravila anketo, je misli in mnenja pripravila za nadaljnje naše delo v JPI. To delo naj bi predvsem opravljala ZELENA STRAŽA, ki bi redno nadzorovala ponašanje krajanov na določenih mestih.

ŠAHISTI

Ob njih naj poudarim zanimivost, ki je vredna pohvale. Tovariš JAGODIC Alojz, ki je že več kot 10 let vodja krožka je vzgojil mladega šahista, ki je v preteklem letu postal mentor mladih šahistov. TRAMPUŽ Marko, ki se je pred nekaj leti sam udeleževal tekmovanj, jih je uspel pripeljati celo do prvih mest. Zanimivo je bilo opazovati njihov novoletni brzoturnir, ko so v avli igrali vsi hkrati z mojstrom VAVPOTIČEM.

Ne smemo pa iti mimo delovnih akcij, ki so jih opravili v popoldanskih in jutranjih urah. Dnevno še danes počistijo DREVORED in vso okolico šole, vzdržujejo grede in cvetje, nad 1000 prostovoljnih ur so opravili pri urejanju športnega parka, spomladi pa se vsi pionirji in prosvetni delavci udeležimo delovne akcije — OČISTI-MO KRAJ VSE NESNAGE!

Pionirski odred
osnovne šole Matije Blejca
Mengeš

50 let gasilskega društva v Krašnji

24. julija je tukajšnje gasilsko društvo proslavljalo pod pokroviteljstvom KS Krašnja svoj 50-letni jubilej.

Proslave so se udeležila vsa sosednja gasilska društva s prapori, predstavniki Občinske gasilske zveze Domžale, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, folklorna skupina iz Radomelj, recitatorke Osnovne šole Krašnja ter številni občani iz Krašnje in okoliških vasi.

Predstavnica KS Krašnja, tov. Marinka Šimunič je v svojem govoru poudarila, da 50-letno organizirano delovanje gasilskega društva dokazuje, da se krajan naše KS zavedajo, kako pomembno je vključevanje krajanov v različna društva in organizacije. Brez aktivnega vključevanja slehernega krajana v probleme KS si ne moramo predstavljati napredka in dobrega počutja v vasi.

Tajnik gasilskega društva, tov. Peter Dragar je prebral kroniko od začetnih

sestankov pod vaško lipo, pa do svoje 50-letnice delovanja.

Gasilsko društvo je bilo v začetku in tudi kasneje v težkih materialnih razmerah. Kljub temu pa si je postavilo samo s pomočjo vaščanov in urami prostovoljnega dela lep gasilski dom, ki je bil hkrati tudi središče kulturnega življenja v vasi. Tako so prirejali gasilci v zimskem času dramske prireditve in bile so tudi sezone, ko so prikazali gasilci na svojem odru kar 5 premier.

Prišla je vojna in okupator je uničeval vse, kar je ohranjalo slovenski jezik. Tako je požgal tudi gasilski dom z vsem orodjem. Iz gasilskih vrst je odšlo v narodnoosvobodilni boj 34 članov, 7 se jih ni več vrnilo.

Po vojni so gasilci z velikimi težavami in mnogo dobre volje postavili nov, še večji dom. V letu 1962 je razvilo društvo svoj gasilski prapor, ki so ga

kupili z nabiralo akcijo pri občanah. Leta 1973 smo kupili IMV kombi. Naša želja pa je tudi, da bi imeli novo motorno črpalko. Občinski gasilski sklad je našo prošnjo z razumevanjem sprejel in nam nakazal 40.000 din, ostali denar pa je zbralo društvo samo. V letu 1976 smo vplačali 76.000 din Vatrosprem Beograd, poslovalnici v Ljubljani za nakup MB črpalke. Minilo je leto dni, a črpalke še vedno nimamo.

Gasilsko društvo v Krašnji ima ob svojem jubileju 67 aktivnih članov, 4 podčastnike, 3 republiške gasilske sodnike. 7 članov je opravilo strojniški tečaj, imamo dve tekmovalni skupini, moško in žensko ter ob 50-letnici še desetino pionirjev.

Ob praznovanju so bila podeljena tudi številna priznanja. Tov. Florjančič Anton, predstavnik Občinske gasilske

zveze je izročil društvu vsa priznanja za aktivno delo, tov. Rihtar Cveto je podelil občinska gasilska odlikovanja ter priznanja prizadevnim članom, društvena priznanja pa je izročil tov. Milan Štolfa.

V nadaljevanju programa so gledalci navdušeno zaploskali folklorni skupini Osnovne šole Radomlje, ki je pod vodstvom tov. Majde Lipovšek zaplesala vrsto narodnih plesov ter učenkam Osnovne šole Krašnja, ki so pod vodstvom tov. Vere Beguševce recitirale pesmi o tovarišu Titu in narodnoosvobodilnem boju.

Prireditve pa je zaključila tov. Marinka Šimunič, predstavnica KS Krašnja, ki je vklopila novo gasilsko sireno in s tem predala gasilcem ob njihovem praznovanju še eno pridobitev.

Peter Dragar

USPEL REFERENDUM V KS DOMŽALE

Prebivalci Soseske „ŽELEZNIŠKI PODVOZ“ v Krajevni skupnosti Domžale, katera obsega Zormanovo, Obrtniško, del Prešernove in Vodovodno ceste ter Novo ulico, so se na zboru občanov odločili, da se razpiše referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za asfaltiranje cest in napeljav javne razsvetljave.

Referendum je bil izveden v nedeljo, dne 9. oktobra 1977. Z udeležbo in rezultatom referenduma so prebivalci tega območja potrdili svojo veliko željo, da bi imeli svoje okolje čimprej urejeno. Volilnih upravičencev je bilo 103, glasovala pa sta 102 prebivalca, kar predstavlja 99,02 %. Ostali pa so glasovali takole:

Glasovalo „ZA“

97,08 % ali 100 prebivalcev

Glasovalo „PROTI“

0,97 % ali 1 prebivalec

Neveljavno

0,97 % ali 1 prebivalec.

Uspešen izid referenduma zagotavlja, da bodo vsa dela, to je asfaltiranje cest v tej soseski opravljena še v tem mesecu in, da bo javna razsvetljava zasvetila takoj, ko bo zgrajen nov transformator, ki je že v gradnji.

Vrednost vseh del znaša okoli 1.400.000 din.

Občani bodo prispevali na stanovanjsko stavbo po 11.500,00 din; obrtniki pa dodatno na zaposlenega delavca, vključno mojster, še 5.000,00 din.

Občani so se istočasno obvezali, da navedene zneske poravnajo najkasneje v dveh letih. Obveznost bodo izpolnili na podlagi že podpisanih pogodb, ali pa v obrokih, ki bodo razporejeni na dvoletno obdobje.

F.

Komisija, ki je spremljala izvedbo referenduma v krajevni skupnosti

PRIZADEVANJA ZA ZDRAVO PITNO VODO

Pred tremi leti so stekli prvi pogovori o napeljavi vodovoda na Dobeno. Tako kot pri vsaki večji zamisli se je tudi tukaj časovno zataknilo. Toda kljub temu lahko v tem času beležimo določeni napredek in to pri tem, da je bila pripravljena trasa za bodoči vodovod. Ob pomoči Krajevne skupnosti Mengeš je bilo pred kratkim

doseženo s posameznimi lastniki parcel, po katerih poteka trasa, da dovolijo izkop brez odškodnine. Pri skoraj vseh podpisnikih je šlo zelo dobro, pri nekaterih pa je bilo potrebno več dogovarjanja. Toda končno je celotna zadeva urejena in vse je pripravljeno za začetek del. Občani na Dobenem pričakujejo, da bodo čimprej dobili zdravo pitno vodo in s tem tudi možnost za razvoj kmečkega turizma na tem zanimivem predelu naše občine.

Ivan Dobovšek

V nedeljo, 9. oktobra 1977 je bil na domačih žalah pokopan tovariš Tone Dolgan, borec NOV.

Tone Dolgan je bil rojen 1903. leta v Košani. Zaradi nestrinjanja in odkritega kljubovanja fašizmu na Primorskem, je bil preganjan in je zato moral že leta 1929 pribegniti v Jugoslavijo. Tu se je takoj vključil v društva, v katerih so delovali tudi drugi napredni Primorci.

V usodnih dneh za našo domovino se je takoj pridružil narodnoosvobodilnemu boju. Že 1941. leta je organizirano začel delovati v povezavi s tovariši Tomom Brejcem, Jožetom Skokom in drugimi. V partizane je odšel v decembru leta 1943. V NOB je bil v različnih enotah, zlasti pa v 12. udarni brigadi. V tem obdobju je bil sprejet tudi v Komunistično partijo Jugoslavije. Leta 1946 je bil demobiliziran kot komisar čete. Za svoje izjemne podvige in zasluge ter delovanje v narodnoosvobodilni borbi je bil odlikovan z redom zasluge za narod III. stopnje in redom bratstva in enotnosti II. stopnje.

Po demobilizaciji leta 1946 se je takoj zaposlil v današnji tovarni Svilanit v Kamniku, kjer se je vključil v izgradnjo in obnovo nove Jugoslavije. Prav tako je tovariš Dolgan Tone v tem obdobju deloval v organizaciji sindikata in v organih samoupravljanja. Da njegovo prizadevno delo ni ostalo neopaženo, dokazuje tudi medalja dela, s katero je bil odlikovan.

Že ta zelo kratek oris življenjske poti izpričuje, da je bil tovariš Tone Dolgan človek, ki je vedel, kje je njegovo mesto v odločilnih trenutkih naše ljudske revolucije in izgradnje socialistične družbene ureditve. Živel je skromno in se ni nikoli postavjal v ospredje. Šele v trenutku slovesa smo se zavedli, da je od nas odšel pošten človek, zaveden Slovenec in borec naše revolucije, ki je v polni meri izpolnil svoje temeljne človeške dolžnosti.

DVE DESETLETJI OKTETA BRATOV PIRNAT

Jubilanti, brati JERNEJ, MIHA, JANEZ, TONE, PAVLE, SREČKO PETER in LOJZE vsi pa PIRNAT, so nam meseca aprila naklonili svojevrsten umetniški večer kvalitetne vokalne glasbe slovenske narodne, ponarodele in umetne pesmi.

Seveda pa okusno, a zlasti pristrčno in muzikalno izpolnjen večer umetniške vrednosti ni nosil izključno običajni pečat koncertne manifestacije; bil je dokaj več, kajti z njim smo vsi — tako nastopajoči entuziasti na odru kot poslušalci v dvorani — slavili redki in v slovenskem prostoru enkratni jubilej dvajsete obletnice aktivnosti Okteta bratov Pirnat in to v nespremenjeni sestavi.

Priljubljenost, ki jo nekdanji fantje, danes resni možje uživajo v domačem domačinskem, pa tudi v vseslovenskem prostoru, so vidno in spontano dokazovali in izpričevali nastopajoči okteti, ki so praznik svojih prvih vzornikov počastili s petjem, ljubitelji lepe slovenske pesmi, ki so do zadnjega mesta napolnili okusno pripravljeno, a premajhno dvorano; ter zastopniki in člani raznih slovenskih pevskih zborov, zlasti pa vseh poznanih slovenskih oktetov, ki so s svojo prisotnostjo, čestitkami in originalno zamišljenimi darili vtisnili pečat neposrednosti, trajnosti in svečanosti pevske manifestacije.

Dvajsetletnica kulturnega delovanja naših slavljencev se tudi vklaplja v vsesplošno slovensko in jugoslovansko praznovanje obletnic, ki nam v znamenju številke 40 obujajo spomine na ustanavljanje KPS na Čebinah, prihod tov. Tita na čelo Partije in 85. obletnico rojstva našega voditelja, neumornega kreatorja jugoslovanske družbe in državljana svetovnega miru TITA.

Dvoje decenijev nepretrganega postvarjanja slovenske vokalne — prioriteto pa narodne — umetnosti, ima za brate Pirnat obeležje posebne vrste. Pomeni namreč konstantno — v prvem obdobju bolj amatersko spontano iz leta v leto pa bolj in bolj resno in studiozno umetniško rast, ki je v zadnjih letih tega obdobja doživela nedeljeno priznanje tudi v širšem slovenskem prostoru. To torej ni le jubilej njih samih, pač pa eden od jubilejev vokalne umetnosti slovenskih oktetov. Jubilej pa ima tudi neko drugo, za brate Pirnat povsem subjektivno, za slovenske oktete pa enkratno in svojsko značilnost. Dvajsetletnico umetniškega delovanja praznuje namreč sleherni od

bratov Pirnat, ki so pred 20. leti kot mladeniči pričeli in nam danes po dveh decenijah dela prikazali organski in umetniški razvoj, ki so ga v letih trdega dela, samopremagovanja in nešteti težav, s katerimi se vokalna postvarjanost srečuje, dosegli.

Okteti, ki so nastopali na jubilejnem koncertu Okteta bratov Pirnat ob 20-letnici obstoja tega znanega okteta

Kulturna skupnost občine Domžale, za katero velja zapisati, da je kot ena redkih uspela ustvariti ugodno klimo in pogoje za uspešen, masoven a tudi kvaliteten razmah glasbene in vokalne dejavnosti v občini, je prevzela pokroviteljstvo nad to manifestacijo. Vlogi, mentorstvu in pomembnosti, s čimer je jubilar mnogo prispeval k razvoju te zvrsti v občini, je bilo s tem vtisnjeno tudi priznanje družbene vrednosti.

Smiselno in „jubilejno“ sestavljen koncertni program je bil razdeljen v dva dela; v prvem so nastopali bratski okteti iz raznih predelov Slovenije, v drugem so se nam predstavili jubilarji.

Kot prvi je nastopil BRIŠKI OKTET, ki ga sestavlja osem vinogradnikov, navdušenih entuziastov iz tistega sončnega in vinorodnega dela naše Slovenije, kjer se je slovenska beseda — skrajno in brutalno zatirana v desetletja trajajoči fašistični dobi — ohranjala in negovala predvsem in zlasti po zaslugi slovenskega petja, ki so ga skrivaj in v večni nevarnosti gojili preprosti vinogradniki, pa razni Martini Čedraci, ki se kot skoro edini intelektualci nikoli niso sprijaznili z raznarodovalno politiko fašizma.

Briči, ki beležijo 13 let vokalnega dela in obstoja, so nam pod vodstvom prijetne, dinamične in sposobne dirigentke tov. Alenke Saksida predstavili 3 pesmi, med katerimi je zlasti slednja, tipično krajevna s svojim regionalnim dialektom, vmesnimi žvižgi in vzkliki, s svojo dinamično in ljudsko vsebino, uspela pričarati pravo briško vzdušje domačskemu auditoriju. Briči, katerih glasovi, sozvočje in svežina pestrskih barv nam čarajo nezabrisen kolorit spektra zlatorumenih odtenkov zorečega grozdja in „že stisnjene rebule“, so se navkljub intonacijski indispoziciji v prvi pesmi, izkazali kot kulturni in homogeni ansambel, ki pozna tiho in ubrano petje, a najde dokaj homogeni in mehki zvok tudi v srednjih jakostnih lestvicah. Spoznanje, da se ob sposobnem dirigentu lotevajo tudi skladb težavnejše stopnje nas prepričuje, da se resno pripravljajo tudi na takšna medsebojna srečanja in koncerte, ki jim morejo že doseženi sloves in vrednost dvigniti na višji kvaliteten nivo.

Za BRIČI, ki so prihleti iz zahodnega predela Slovenije, so se predstavili člani OKTETA ŠENTJERNEJ, poznani zlasti kot uspešni organizatorji in

vsakoletni gostitelji srečanja slovenskih oktetov v Šentjerneju. Kot taki so se izkazali tudi tokrat, srečanje v Domžalah je bilo namreč organizirano prav na pobudo šentjernejskega okteta.

Oktet, ki deluje že 15 let, nam je predstavil 3 pesmi, med katerimi je zlasti slednja Vasilija Mirka „Na trgu“ prikazala vse sposobnosti, kvaliteto in zrelost tega okteta, ki izhaja, deluje in nosi neizbrisani pečat dolenskih gričev, Krke in njenih postrvi ter številnih brajd in hramov, v katerih hranijo in negujejo naš nacionalni cvet.

Skladba „Na trgu“, ki spada med bisere naše romantike, se je navkljub težavnosti stopnji priljubila vsem slo-

venskim moškim zborom in zlasti manjšim ansambli. Moč je celo trditi, da verjetno sploh ni zbora ali pa vsaj okteta, ki te Mirkove kompozicije ne bi imel vključene v svoj stalni železni repertoar. Čeprav je skoraj ponarodela, pa zveni iz grl Dolenjcev, zlasti tistih, ki so doma iz dolenske Metropole ali pa njene bližine, dokaj drugače kot pa recimo iz grl Gorenjcev. Pisana v Novem mestu velja za neke vrste regionalno lastnino tega mesta in zbori, ki so tam v gosteh se čutijo že obvezni, da jo ob mirnem večeru zapojejo pred starinskimi „rotovžem“ ob vodnjaku, kjer jo je Kette spesnil. Lahko bi trdili, da je bila izvedba te pesmi na nivoju, ki zadovoljuje tudi prefinjeno glasbeno uho. Ob čistih akordih, jasni vokalizaciji, primerni in smotno odmerjeni gradaciji, ter ustreznimi dinamikami, so Šentjernejci uspeli prevesti večerno idilo novomeškega rotovža in Kettejevo oz. Mirkovo „Na trgu“ v domačsko sredino.

OKTET iz Jelovice prihaja iz Gorenjske, karakterizira pa ga dvoje svojiskih obeležij. Najprej obeležje Gorenjske in s tem originalne posebnosti, ki jo umejo Gorenjci vtisniti svoji interpretaciji, nato pa obeležje pripadnosti isti delovni organizaciji, v kateri združujejo svoje delo, katere ime nosijo in se s tem v naprej opredeljujejo kot aktivni nosilci neke kulturne dejavnosti v organizaciji združenega dela tipično slovenske industrijske panoge. To drugo je tudi svojska kvalitetna novina v razvijanju in pospeševanju amaterske kulture v okviru proizvodne delovne organizacije. Seveda pa takšen način neposredne svobodne izmenjave dela ne ostaja zaprt v okviru same delovne organizacije, pač pa žarči svoje poslanstvo ne le v okvir branže kot celote, pač pa tudi v širši slovenski prostor, kjer se srečuje s ostalimi kulturnimi skupinami. Ni naključje, da je tovrstna posebnost prisotna zlasti v lesni in lesnopredelovalni industriji, ki je v Sloveniji močno zakoreninjena, tradicionalna in prisotna v skoro vseh šestdesetih občinah.

Člani okteta, ki ga z odločno mero strokovnega poznavalca suvereno vodi in usmerja tov. Tomaž Tozon so nam predstavili tri kompozicije različnih težavnostnih skupin. Če izpustim Ipavčevo „Imel sem ljubi dve“ zapeto in podano v verni obliki romantičnih in

(Nadaljevanje na 19. strani)

ZAHVALA

Po hudi in dolgotrajni bolezni smo, 15.9.1977 pospremili v tihi dom v njenem 69. letu našo drago ženo, mamo in babico

ZOFIJO TAJČ

Iskreno se zahvaljujemo zdravstvenim delavcem, ki so ji pomagali v poslednjih mesecih življenja in to dr. Ivo Pevcu, dr. Petru Cerarju, višji medicinski sestri Majdi Peternel, ter patronažnima sestrama Tončki Kamara in Bojani Počivavšek.

Prav tako se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti ter predstavnici RK Domžale Mariji Robida za poslovilne besede.

Žalujoči:
mož Anton in hči
Marjanca z družino

narodno naprednih „budnic“ pretekle dobe, pa tudi Kernjakov „Venček narodnih koroških“, s katero so se nam predstavili bogati in široki glasovi solistov, se moram ustaviti pri težavnejši Mokranjčevi, s katero so posegli v neizčrpno zakladnico prostornih dimenzij naših bratskih narodov. Široke, glasovno polne in barvite lege nižjih glasov so ob pristnih dopolnjujočih srednjih in visokih legah uspevale predstavljati, upodabljati in plastično zvočno pričarati široke dimenzije pravoslavne koral. Odlike, med katere je poleg glasovnih svežin in širokega diapazona, v katerem se oktet lahko tisto in neprislusilno giblje, prištevati zlasti homogenost, zlitost in vertikalno čistost akordov, ki najdejo visoko vrednost v pianissimu in pianu, nam dajejo slutiti, da bomo relativno mladi oktet tega lesarskega kombinata lahko kaj kmalu poslušali tudi pri izvajanju skladb višjih težavnostnih stopenj.

Kot četrti ansambel, ki je s svojim nastopom neposredno počastil praznik naših jubilejov, ayditoriju pa nudil svojevredstven umetniški užitek, se je predstavil GORIŠKI OKTET iz Šempetra pri Novi Gorici. Nastop tega ansambela, ki deluje že 16 let nas je popeljal v okolico sončne Goriške, med brajde vipavske doline in okoliških gričev, ter nam približal prijetne in vesele ljudi, ki se kopljejo v sončnih žarkih pa tudi v sunkih suhe in zdrave burje, ki vedri in bistri duha ter odnaša klice in bacile vseh bolezni.

Oktet, ki ga sestavljajo zreli in na svoje petje povsem upravičeno ponosni možje, se nam je predstavil s tremi pesmimi; poleg „Konjuh planino“, s katero je posegel v zakladnico modernjših priredb slavskih spevov iz dobe naše NOB ter črnske duhovne pesmi o Globoki reki v Srebotnjakovi priredbi, seveda ni moglo iti mimo ponarodelih. Vodopivčevih žab in dodatka, ki so ga spontani aplavzi prav upravičeno dobesedno izsilili.

Za ansambel, ki je poznan in priljubljen širom Slovenije je povsem upravičeno zapisati besede našega pesnika „... pusti peti mojga slavca, kakor sem mu grlo ustvaril“. To trditev navajam zaradi tega, ker ob vseh tehnični dodelanosti na področju intonacije, dinamike, vokalizacije, homogenosti in še nekaterih ostalih kvalitiet, o katerih bi strokovnjaki govorili in pisali, navkljub umetniški interpretaciji, s katero dosegajo tako pri poznavalcih, kot tudi poprečnih poslušalcih takojšen stik in neposreden dogovor z ayditorijem, niso niti pozabili, niti izgubili tiste kvalitete enostavnosti, prisrčnosti in nujne notranje – vsakemu pevцу imanentne potrebe po izražanju čustev, hotenja, dogodkov in misli preko zapete pesmi. Hočem reči, da so to lastnosti, ki jih zasledimo in začutimo pri poslušanju skoro slehernega primorskega ansambela, in mislim, da jim gre – ker so to elementarno, osnovno lastnost znali ohraniti, jo oplemeniti, s kvaliteto in tehniko petja pa dvigniti na višji nivo posebno priznanje. Medtem ko smo v prvih kompozicijah spremljali in se navduševali nad lepoto vsebinsko bogate in v moderno krojen muzikalni plašč predstavljene kompozicije, pri čemer je celo zaznavno padanje „Konjuh planine“ ob izredno disponiranim in čustveno zanesenim baritonom bogate in barvite lirike, popolnoma zbledela in so nas akordi Srebotnjakove harmonizacije prestavili v svet črnske duhovne pesmi z pravim zamorskim tribunom, ki vodi, reže in opisuje valove „globoke reke“, smo pri poslušanju tretje skladbe popolnoma zašli v samo sredino Vodopivčeve originalne in ponarodele pripovedi o žabji svatbi. In ob tej so tudi sami izvajalci na mah pozabili na določene v letih pridobljene kvalitete vokalizacije in se povrnil v tipično originalnost primorskega prostora in melosa.

Drugi del večera, ki je bil povsem v znamenju jubilejov, je predstavljali tudi vrh in kulminacijo pevskega srečanja. Ker je bilo o jubileju in slavljenju že na raznih mestih veliko povedanega in zapisanega, o tem pa je spregovorila tudi posebna oddaja na Radiu in TV, se bom o tem delu zapisa omejil

zgolj na prikaz umetniškega dela tega ansambela in to tako kot nam je bil posredovan na koncertu in kot ga poznam iz nekaterih drugih tako neposrednih koncertnih, kot posrednih manifestacij preko javnih medijev. Prva posebnost, ki odločilno vpliva na kvaliteten razvoj je nedvomno v tem, da deluje vseh 20 let v nespremenjeni sestavi. Gledano emocionalno je to fenomen, ki mu niti v našem, verjetno pa tudi v širšem prostoru ni para. To obeležje, ki je bilo že v samem startu pred 20. leti zahtevno, se torej pojavlja kot primarno in originalno. Čeprav je res, da se je ta pogoj vseh 20 let dosledno izpolnjeval in da je po neki določenosti, a marsikomu nerazumljivi logiki tudi ugodno vplival na rast umetniške kakovosti, se samo po sebi postavlja vprašanje o usodi okteta v trenutku, ko se eden od bratov na ta ali oni način čuti prisiljenega, da v intenzivni pevski aktivnosti popusti. Ker je kazno predpostavljati, da se želi tradicija okteta ohraniti, kvaliteten rast pa nadaljevati, je osnovno razreševanje iskati v postopnem vključevanju sinov vseh osmih bratov.

Vpliv tega primarnega obeležja na kvaliteten rast pa more delovati v obeh smereh, kar pomeni da je doseganje pozitivnega razvoja, primerjalno z okteti, ki svoj sestav lahko menjajo in izbirajo, dokaj težavnejše in napornejše. S tem želim samo poudariti, da je bilo postopno doseganje zavidljivo visoke kvalitete ravni Okteta bratov Pirnat neprimerno težavnejše in napornejše, kot pa si to lahko predstavljamo.

Svojevredstven v notranjem doživljanju in podajanju umetnih, a zlasti narodnih in ponarodelih skladb je naslednja posebnost, o kateri bi kazalo povedati nekaj besed.

Čeprav imajo v železnem repertoarju nenavadno široko in bogato paleto kompozicij vseh časov smeri in vrsti, nam že pregled pesmi, ki smo jih slišali na tem večeru dokazuje prefinjenost izbora, kar je vsekakor ena od dobrih lastnosti umetniškega vodje tov. Toneta Juvana in pa „samoupravnega odločanja“ samih bratov Pirnat. Ta smotrna lastnost v izboru poteka po starem in železnem pravilu vseh zborov: „pojmo in interpretirajmo tisto, kar nam leži“. Mnenja sem, da je to izkustveno pravilo, čeprav se s tem neki profesionalni kritiki ne strinjajo, še kako upravičeno in na mestu, to zlasti in predvsem za amaterske zборе, ki pojo in interpretirajo „mimo dinarja“. S tem pa seveda ne želim priporočati takšnega izbora vokalnih skladb, ki na vzgojo in kvaliteten rast zbora ne bi pozitivno vplivale, to zlasti, ker je tudi med skladbami sodobnih vokalnih ustvarjalcev najti vrsto kompozicij in zelo uspešnih priredb primernih za vse kvaliteten stopnje naših zborov.

Mislím, da bi prikazani izbor kompozicij, ki smo jih slišali lahko okarakteriziral kot smiselno in smotrno izbrani presek dvajsetletne dejavnosti. Od tipično narodne in nezahtevne „Imam tri ljubice“, ki so jo zapeli že pred 20 leti – na koncertu pa v okviru dodatka – in iz katere je bilo čutiti dokajšnjo mero nostalgije po „letih“, preko „N’ mav čez izaro“, ki spada prav tako v prvo četrtino delovanja, so se „preselili“ na resnejši del romantike zastopane z Jenkovim „Vabilom“ in Oskarja Deva „Drumlico“, da bi nas razveselili z popularno „Ribniško“ Franceta Marolta ter Kernjakovo „Tja gor bi rad“ in nam končno kot vrh prikazali modernnejše in zahtevnejše pristope harmoniziranja v Matije Tomca „Dve belokranjski“.

Če izdvojim najstarejšo, ki je bila podana le kot spomin na davne dni in po obliki in muzikalni obleki ni imela nekih pretenzij predstavljanja, je bil nivo vseh podanih skladb močno izenačen, dodelan in pri nekaterih celo prav mojstrsko interpretiran. Pri tem mislim zlasti na Jenkovo „Vabilo“, kjer se je poleg absolutne vertikalne čistosti, izredne homogenosti, ki je na splošno ena najkvalitetnejših odlik tega ansambela, v polni meri manifestirala jasnost linijskega vodoravnega stavka, kar je za amaterske ansamble že ocenjevati kot redkost.

Opazna velika rutiniranost in sproščenost v podajanju jim omogoča, da

se lahko v dobršni meri prepuščajo svobodnemu muziciranju, pri čemer se v polnosti stapljajo z vsebino in obliko interpretacije, kot si jo v danem trenutku zamišlja in predstavlja umetniški vodja. Ta vseskozi prezentna kvaliteta je prišla do najintenzivnejšega izraza v Devovi „Drumlici“.

Mnenja sem, da je bil umetniški vrh najpopolneje dosežen v kompoziciji Matije Tomca, kjer se je poleg vseh že omenjenih kvalitiet odločno manifestirala interpretacija, s katero so nam plastično naslikali razgibanost v raztegnjenosti in širini, ter živobarvnost v pisanem svetu spektralnih barv belokranjske pokrajine in regionalnega – na sosednjo Hrvaško spominajočega – melosa.

Čeprav so bratje Pirnat tradicionalni mojstri v tihih petju, v katerem dosegajo svojočno visoke vrednosti, pa so se tokrat „spustili“ tudi na področje umerjenih jakostnih stopenj gradacije. Trditi je celo, da jim ta ekskurz ni prav nič škodil obratno: smiselni prehodi so bili nadvse umestni, solidno

pripravljeni in proučeni in to tako, da tudi sozvočnosti in homogenosti niso spravili v neravnovesje, pač pa dosegli novino v popestritvi in določenem razgibanju čiste linije.

Domžalčani, ki so mimo ustaljene navade že precej pred pričetkom do zadnjega mesta napolnili premajhno dvorano, so ponovno dokazali, da ljubijo lepo in kulturno petje, širino in globino akordov, ki plemenitijo vsakdanost, ter pestrost in živopisnost muzikalnih stavkov, ki jim prinašajo novo vsebino v ustaljene kulturne navade.

Kulturna skupnost občine Domžale, ki pospeševanjem poustvarjalnih umetnosti temu največ prispeva, je na dosežke lahko povsem ponosna.

prof. mgr. Cene Matičič

Pripis uredništva:

Oceno objavljamo šele sedaj zaradi tehničnih zadev in se avtorju in pevcem istočasno tudi opravičujemo.

Urednik

DELAJSKE ŠPORTNE IGRE

Sestavljena organizacija združenega dela ZDRUŽENA PODJETJA STROJEGRADNJE je 9. in 10. septembra organizirala v Domžalah tretje športne igre za delavce 12. delovnih organizacij, ki so združeni v tej SOZD. Med te organizacije, ki združujejo preko 11.000 delavcev spadata tudi Mlinostroj Domžale in Hidrometal Mengeš, ki sta bila letos tudi organizatorja športnih iger.

Tekmovanja so potekala pri moških v šestih disciplinah: kegljanje, mali nogomet, namizni tenis, balinanje, streljanje in šah; pri ženskah pa v streljanju in kegljanju.

Za veliko presenečenje je letos poskrbela ekipa Strojne tovarne Trbovlje, ki je premagala že dvakratnega zmagovalca Litostroj. Pri naših so dosegli najboljši uspeh kegljači Mlinostroja z osvojitvijo 1. mesta in nogometaši, ki so osvojili tretje mesto.

V skupnem seštevku točk je vrstni red naslednji:

1. Strojna tovarna Trbovlje	82 točk
2. Litostroj Ljubljana	81 točk
3. Metalna Maribor	74 točk

4. Agrostroj Ljubljana	62 točk
5. Gostol Nova Gorica	58 točk
6. Riko Ribnica	52 točk
7. Indos Ljubljana	50 točk
8. Mlinostroj Domžale	46 točk
9. Klavdivar Žiri	39 točk
10. Atmos Hoče	33 točk
11. Hidrometal Mengeš	19 točk
12. Kovina Unec	3 točke

Rezultati po posameznih panogah:

Mali nogomet: 1. STT, 2. Metalna, 3. Mlinostroj ... 11. Hidrometal. Keglanje /m/: 1. Mlinostroj, 2. Indos, 3. Litostroj ... 11. Hidrometal. Keglanje /ž/: 1. Metalna, 2. STT, 3. Litostroj ... 5. Hidrometal. Balinanje: 1. Gostol, 2. STT, 3. Litostroj ... 9. Mlinostroj.

Namizni tenis: 1. Litostroj, 2. Metalna, 3. Agrostroj ... 9. Mlinostroj, 10. Hidrometal. Streljanje /ž/: 1. Litostroj, 2. Metalna, 3. Agrostroj.

Šah: 1. STT, 2. Litostroj, 3. Gostol ... 5. Mlinostroj.

Prihodnje leto bodo športne igre v Trbovljah.

F. Brojan

STRELSTVO V MENGŠU

Vsi, ki nas zanima strelski šport, s posebnim zanimanjem in velikim zadovoljstvom sledimo razgibanosti dejavnosti te športne zvrsti v Mengšu. Skoraj ne mine teden, da se menški strelci in ostali za streljanje vneti krajani ne bi zbrali na kakem tekmovanju. Samo v zadnjih nekaj mesecih se je v Mengšu zvrstila cela vrsta velikih in zelo uspešnih strelskih prireditev.

S posebno borbenostjo so se Mengšani pomerili v tekmovanjih za POKAL SZDL, ki so bila posvečena letošnjim jubilejem. To veliko TRIM tekmovanje je bilo izvedeno v treh krogih. V prvem so se tekmovalci pomerili v streljanju z zračno puško, v drugem v streljanju z malokalibrsko in v tretjem v streljanju z vojaško puško. V streljanju z zračno puško je zmagovalo moštvo Štrelske družine MENGŠ s 662 krogi. Drugo mesto je pripadlo moštvu strelske sekcije HIDROMETAL – 580 krogov, tretje pa moštvu Štrelske družine MENGŠ (II. moštvo) – 538 krogov. Tudi v streljanju z malokalibrsko puško je bilo najboljšo moštvo Štrelske družine MENGŠ – 283 krogov, in drugo moštvo strelske sekcije HIDROMETAL – 245 krogov. Tretje mesto pa je v tej disciplini pripadlo moštvu strelske sekcije MELODIJA. Moštvo SD MENGŠ je zmagovalo še v streljanju z vojaško puško – 230 krogov. Drugo mesto je tokrat pripadlo moštvu strelske sekcije v ZRVS – sever – 186 krogov, tretje pa moštvu strelske sekcije HIDROMETAL – 182 krogov.

Po seštevku rezultatov iz vseh treh

krogov so se udeleženci uvrstili takole:

Moštva:	
1. SD MENGŠ	1.181 krogov
2. HIDROMETAL	1.007 krogov
3. MELODIJA	935 krogov
4. SD MENGŠ II.	930 krogov
5. TRIM (Leben)	880 krogov
6. KO ZB NOV MENGŠ	812 krogov
7. ZRVS – jug Mengeš	747 krogov
8. SD MENGŠ III.	692 krogov
9. SD MENGŠ (mladinci)	680 krogov
10. TAMIZ	632 krogov

Posamezniki:

1. Zvone POJE	332 krogov
2. Žarko URANKAR	265 krogov
3. Marjan KORBAR	262 krogov
4. Igor MALIGOJ	255 krogov
5. Drago ZDRAVIČ	254 krogov
6. Stane ŽAVBI	249 krogov
7. Srečo BLEJC	246 krogov
8. Alojz PODEVŠEK	221 krogov
9. Brane ROBAVS	219 krogov
10. Jože LEBEN	210 krogov

Pripravni organizatorji so izvedli tudi 6 drugih TRIM tekmovanj. Omenimo tudi za te vsaj nekaj osnovnih podatkov.

I. TRIM tekmovanje: zračna puška – 59 tekmovalcev – najboljši: Franc REPNIK – 142, Alojz LEB – 138, Brane MURN – 138, Žarko URANKAR – 138 in Ivan MEDVAR – 136 krogov.

II. TRIM tekmovanje – vojaška puška – 52 tekmovalcev – najboljši: Niko URANKAR – 79, Zvone POJE –

(Nadaljevanje na 20. strani)

(Nadaljevanje z 19. strani)

77, Franc REPNIK – 72, Lojze PODBORŠEK – 69 in Stefan JALUŠIČ ter Miro ROBAVS po 61 krogov.

III. TRIM tekmovanje – malokalibrska puška – 107 tekmovalcev – najboljši: Zvone POJE – 85, Stefan JALUŠIČ – 80, Franc PERNE – 72, Niko URANKAR – 70, Drago VRENJAK – 70, Dane LAVTAR – 70 krogov.

IV. TRIM tekmovanje – malokalibrska puška – 51 tekmovalcev – najboljši: Zvone POJE – 85, Stefan JALUŠIČ – 75, Jože TROJANŠEK – 70, Niko URANKAR – 70, Žarko URANKAR – 69 krogov.

V. TRIM tekmovanje – malokalibrska puška – 52 tekmovalcev – najboljši: Zvone POJE – 76, Alojz VRHOVNIK – 72, Alojz PODGORŠEK – 72, Niko URANKAR – 72, Franc PERNE – 69 krogov.

VI. TRIM tekmovanje – malokalibrska puška – 47 tekmovalcev – najboljši: Zvone POJE – 85, Jože PIRNAT – 80, Alojz VRHOVNIK – 78, Drago VRENJAK – 74, Edo MALUS – 69 krogov.

In še in še bi lahko navajali podatke o tekmovanjih in najboljših dosežkih. Organizatorji mengeškega strelstva so nam povedali, da imajo za to leto v programu še vrsto drugih tekmovanj. Prepričani smo, da jih bodo pod vodstvom neumornega Zvoneta POJETA tudi izvedli najmanj tako uspešno kot dosedanja. Skrbi jih le vreme, ki jim lahko onemogoči izvedbo cele vrste tekmovanj, saj so brez strelšč. Toda o tem kdaj drugič.

Za zaključek le še enkrat vse priznanje tovarišu Zvonetu Pojetu in njegovim sodelavcem iz vrst strelcev v ZRVS in v ostalih strelskih sekcijah.

Ž

UGOTOVITVE IN VPRAŠANJA O TELESNI KULTURI

V določenem obdobju se je potrebno ozreti na prehojeno pot in napraviti pregled opravljenega dela ter to primerjati s postavljenim ciljem. Kadar opravljeno delo vodi v smeri cilja, pot nadaljujemo, kadar pa ugotovimo odklon od smeri proti cilju, moramo smer ustrezno popraviti.

Na kratko želim pregledati delo na področju telesne kulture v naši občini v zadnjih treh letih. Z ozirom na dejstvo, da je telesna kultura šele za novo ustavo ovrednotena kot družbeno področje, ki ni namenjeno le posameznikom, ampak je pravica vseh, je prišlo v njej do bistvenih sprememb.

V telesno kulturni skupnosti so povezani uporabniki (Organizacije združenega dela in Krajevne skupnosti) z izvajalci (telesnokulturne organizacije – društva in klubi) in skupno oblikujejo izvajanje in vrednotenje telesne kulture v občini.

Ustavna pravica do telesne kulture izključuje možnost delovanja le v okvirih telesno kulturnih organizacij, ampak zahteva prenos delovanja v šole, krajevne skupnosti in organizacije združenega dela, kajti le tako je omogočeno udeleževanje vsakomur, ne le članom društev ali klubov.

Sistemske je urejeno financiranje telesne kulture z zbiranjem dogovorjenega dela sredstev od osebnega dohodka delavcev v združenem delu.

Skladno z navedenimi spremembami sta Predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije že 19. 4. 1973 na razširjeni seji sprejela dokument „Izhodišča za nadaljnji razvoj telesne kulture v Sloveniji“. V tem dokumentu so podane osnovne smernice, na podlagi katerih sta Republiška telesnokulturna skupnost (RTKS) in Republiška zveza telesnokulturnih organizacij (RZTKO) pripravili „Samoupravni sporazum o uresničevanju nekaterih pomembnih vprašanj nadaljnega razvoja telesnokulturne de-

javnosti v SR Sloveniji“, ki je bil podpisan od občinskih telesnokulturnih skupnosti v Portorožu 17. 4. 1976 in je s tem postal veljaven in obvezen za vso Slovenijo.

V tem sporazumu so jasno zastavljeni cilji:

1. Telesnokulturni minimum – tako glede dejavnosti, objektov in kadrov.

2. Investicije, vzdrževanje in uporaba telesnokulturnih objektov.

3. Vzgoja strokovnih kadrov.

4. Zagotovitev 50 % sredstev za program množičnosti.

5. Temeljite vsebinske in organizacijske spremembe na področju vrhunskega športa z enotnim izborom na celotnem območju Slovenije.

6. Sprememba tekmovalnih sistemov, ločeno na športno-rekreacijski in športno-tekmovalni sistem.

7. Za področje vrhunskega športa so bile izbrane tudi prioritete panoge: atletika, košarka, smučanje, nogomet, namizni tenis in rokomet, od katerih sta prvi dve republiški, ostale pa prepuščene občinam, v izbiro za občinske.

Cilji so bili torej postavljeni in za njihovo uresničitev zadolžene republiške strokovne zveze ter občinska in republiška ZTKO in TKS.

V naši občini smo ustanovili občinsko ZTKO ter razdelili delo med njo in TKS. Samoupravno dogovarjanje z združenim delom, krajevnimi skupnostmi, mejnimi dejavnostmi v drugih samoupravnih interesnih skupnostih, programsko usmerjanje, vzdrževanje in investicije v telesnokulturne objekte ter informativna dejavnost so področja dejavnosti TKS, izvajanje dejavnosti na podlagi sklepov Skupščine TKS pa dejavnost ZTKO.

Široko področje dela je zahtevalo notranjo organizacijo obeh, s komisijami in odbori. Kakor povsod, so tudi tu rezultati dela odvisni od delavcev! Zavedati se

moramo, da je delo vseh izvoljenih članov vseh odborov brezplačno, razen predsednika izvršnega odbora TKS in predsednika predsedstva ZTKO, ki za svoje delo prejmeta nagrado v višini 856 din. Obilica dela v tej fazi sprememb in prilagajanja organiziranosti, delovanja in financiranja, v skladu z novim Zakonom o društvih in novimi cilji v telesni kulturi je zahtevala močno angažiranost vseh sil.

Cilji so dolgoročni oziroma postali naj bi stalen sistem dela v celotni telesni kulturi. Njihovo doseganje bo odvisno od aktivnosti delavcev na vseh področjih dela, od družbenega dogovarjanja o višini sredstev namenjenih telesni kulturi, planiranja, izobraževanja strokovnih kadrov do tekmovalnih sistemov in trošenja zbranih sredstev.

V praksi pa se je v naši občini pokazalo, da delo v skladu z navedenimi smernicami ne bo lahko. Roki za prilagoditev novemu so kratki, prekratki, da bi jih vsi smatrali za svoje, da bi videli, da dolgoročno zagotavljajo dosego resnične množičnosti, a tudi resnične kvalitete v vrhunškem športu.

Delavci v združenem delu, občani v krajevnih skupnostih in člani društev in klubov niso v celoti doumeli, da brez sodelovanja njihovih delegatov v delu skupščine TKS in ZTKO ter njihovih komisij in odborih ni mogoče delo teh organov. Premalo je sodelovanja na zborih delovnih ljudi in zborih občanov pri programiranju dela v telesni kulturi. Zavedati se moramo, da vsaka odločitev prinese določeno posledico, za dejavnost, za določen krog občanov, za nadaljnji razvoj ali nazadovanje, na način trošenja finančnih sredstev itd. Odločati pa imajo pravico le tisti, ki sredstva združujejo, torej delavci v združenem delu, neposredno ali preko svojih delegatov. Praktično torej pomeni odsotnost delegatov, onemogočanje dela izvoljenim organom in s tem celotne telesnokulturne dejavnosti.

V letošnjem letu zaradi nesklepčnosti skupščine TKS še do danes niso razdeljena sredstva za

vzdrževanje telesnokulturnih objektov, čeprav vemo, kako nujno so potrebna tistim, ki z njimi upravljajo. O predlogu komisije za vzdrževanje objektov bomo torej odlašali sedem mesecev po njegovem rojstvu, ob koncu leta, ko bo težko načrtovana dela izvajati.

Republiške strokovne organizacije so bile že v aprilu 1976 zadolžene, da pripravijo predloge novih tekmovalnih sistemov, vendar še danes niso vsi tekmovalni sistemi prilagojeni zahtevanim spremembam.

Nedorečeni so odnosi v financiranju višjih selekcij, v katerih so združeni tekmovalci iz več TKS. Postavlja se vprašanje: ali je združeno delo TKS, katere društvo ali klub je nosilec take selekcije, dolžno financirati tudi stroške tekmovalcev iz drugih TKS?

Seštevek programov društev in klubov v naši občini znaša letno preko 8.000.000 din, a v ta namen imamo letno na razpolago le 2.334.590 din ali približno 30 %. Postavlja se vprašanje:

a) povečati prispevno stopnjo iz OD;

b) zmanjšati programe društev in klubov;

c) deliti obstoječa sredstva na podlagi doseženih športnih rezultatov;

č) ukiniti določeno dejavnost ali celo društvo ali klub;

d) kaj vrednotiti višje, nižji rang tekmovalca z veliko domačimi tekmovalci ali višji rang tekmovalca s par domačimi in tujimi tekmovalci.

Z vsemi temi problemi se ubadajo organi TKS in ZTKO. Vse premalo pa o tem razpravljajo delegacije v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in družbenopolitične organizacije. Nove predloge lahko pričakujemo na „Problemski konferenci“ o telesni kulturi v občini Domžale, katere sklicatelj bo OK SZDL Domžale.

Dobrodošel pa bi bil tudi vsak konstruktiven predlog od vas, ki ste to prebrali in želite telesnokulturni dejavnosti še večji napredek in uspehe.

Emil Maver

TABORNIKI VABIJO NA OKLO

Taborniki vabijo vse tabornike, osnovnošolce, mladince in ostale občane Domžal, da se jim pridružijo na tradicionalnem taborniškem pohodu ob počastitvi dneva mrtvih na partizansko Oklo.

Zbor vseh udeležencev bo v soboto, 29. oktobra ob 9. uri dopoldan pri gostilni Magan v Ihanu. Pri spomeniku padlih na Oklem bomo s krajšim kulturnim programom in prižigom sveč počastili spomin padlih partizanov.

V primeru dežja se pohod preloži na naslednji dan 30. oktobra ob isti uri.

Vabljeni

OGLAS

Iščem dobro varuhinjo za dve deklici, 26 in 8 mesecev, najraje na domu in to po novem letu.

Naslov dobite v uredništvu glasila.

OGLAS

Ugodno prodam več kuhičnih metrov bukovih drv. Šorn, Dobeno 8, pošta Mengeš.